

*Dünyaya bir qəlbin gözüylə baxsan,
Bir gözün qəlbiylə duyasan gərək.*

Milli Kitabxana

QƏDİMƏLİ ƏHMƏD

**TƏNHƏ
KÖLGƏ**

Bakı – 2007

Ön sözün müəllifi

və redaktor:

Filologiya elmləri doktoru, professor **Elman Quliyev**

Rəyçi:

Filologiya elmləri doktoru, professor **Məhərrəm Qasımlı**

Qədiməli Əhməd. Tənha kölgə

(şeyrlər və poemalar).

«MBM» nəşriyyatı, 2007 – ____ səh.

«Tənha kölgə» kitabı şair Qədiməli Əhmədin oxucularla dördüncü görüşüdür. Kitabda şair ömrünün müxtəlif dövrlərini əhatə edən şeyrlər toplanmışdır.

Torpağa bağlılıq, ictimai-siyasi hadisələrə münasibət, yurdsevərlik bu kitabdakı şeyrlərin əsas qayəsidir.

ISBN 978-9952-29-018-9

© Q.Əhməd
«MBM» nəşriyyatı

**SÖZÜN POETİK MƏQAMI VƏ YA
QƏDIMƏLİ ƏHMƏD ŞEİRLƏRİ BARƏDƏ
BİR NEÇƏ SÖZ**

Qədiməli Əhmədlə mən ilk dəfə bu ilin avqust ayında Azərbaycan televiziyası çəkiliş qrupunun Lerik rayonunda «Məclisi-üns» verilişini hazırladığı vaxt tanış oldum. Oxuduğu şeirlər, sənətlə bağlı fikirləri bir tədqiqatçı kimi mənə nəinki özünə cəlb etdi, həm də onun şeirləri haqqında mənə yazı yazmaq marağı oyatdı. Şeirlərini oxuduqca əsl şair duyğusundan yaranan, bədii təfəkkür sürgəcindən keçən, təkcə lirik yox, həm də fəlsəfi deyimlər diqqətimi cəlb etdi. Qədiməli Əhməd poeziyası mövzu baxımından rəngarəngdir. Şeirlərdəki incə lirizmlə yanaşı haray, çağırış və nəsihətlərin misra yükünə çevrilməsini hiss etmək çətin deyil. Ona görə də insana, təbiətə, vətənə, torpağa sevgi, dünyada qeyri-bərabər yaşamasının insan taleyində, cəmiyyətdə və s. doğurduğu faciə və təzadlara etiraz onun sənətində insan və həyat düşüncələri barədə bütöv poetik sistemin olduğundan xəbər verir. Hər iki halda şair insanları düşündürür, bir-birini əvəz edən incə lirizm və fəlsəfi deyimlərinə mahiyyət oxucu üçün nəinki açıqlanır, həm də oxucu poetik dünyanın «sakini»nə çevrilir. Qədiməli Əhməd ilk baxışda hamıya adi görünən hadisələri qələmə alarkən bir şair olaraq qabiliyyətini ortaya qoya bilir. Bu ona görədir ki, şair həmin adilikdə həyat həqiqətlərinin əsl daxili mənasını açıqlayır. Oxucu görmədiklərini onun özünəməxsus ifadəsində görməyə başlayır.

*Zaman qınağında təklənir ürək,
İçində doğulur tənhalıq səsi.
Bəzən yaxın olur, bəzən də uzaq
Dərddən qəmə gedən yol məsafəsi.*

Qədiməli Əhməd həyata, tarixə müdaxilə və münasibətində ilk növbədə layiqli vətəndaşdır. Bu məqamda şeirlərindəki

səmimilik və obyektivlik öz qidasını vətəndaşlığından alır. İstedadlı şair istər keçmişimizdən bu günə, istərsə də bugünümüzdən gələcəyə boylanarkən vətən amalına sədaqətinin tərənnümünə poetik incəlikdə nail olur. Bu yolda şairin əqidə bütövlüyü, məslək dönməzliyi, şeirlərinin ideya-məna mündəricəsinə çevrilir.

*Enməyib ürəkli, çörəkli ellər,
İgidlər döyüşdə mərd dayanıbdı.
Babalar at üstə keçib sınaqdan
Ümid yollarında işıq yanıbdı.*

Qədiməli Əhməd ülvi insanı hisslərin tərənnümündə bir həssas şair olaraq əsasən özünün daxili aləminin inikasını əks etdirir. Bu məqamda şair ruhi – mənəvi dünya ilə real dünyanın vətəndaşı təsiri bağışlayır. Ona görə də qəlbinə hakim kəsilən nəcib duyğular və ülvi hisslər bir amal kimi bir daha onun vətəndaşlığında təsdiqlənir.

*Bəzən bir fikir də keçir könlümdən,
Deyirəm
nə ola, bir sirli qüvvə
Məni bircə günlük
min ildən sonra
Gətirə dünyaya bu qiyafədə.*

İnsanpərvərlik hisslərinin tərənnümü Qədiməli Əhməd şeirlərinin ana xəttini təşkil edir. Şair bütün insanların taleyini öz taleyindən keçirir. Ona görə də Qədiməli Əhməd tale və zəmanədən şikayət, giley edəndə də, bununla barışıb razılaşanda da əsl insani duyğularını önə çəkir. Yüksək amal və arzu sahibi olan insanın yaşamaq haqqının böyüklüyünü diqqətdən kənar saxlamır.

*Nə ola bir gün də qayda geri,
Qayıda ömrümün ötən günləri.
Düşüb qara bəxtin qara atından,
Ağ atın belində bir oğlan gələ.*

Qədiməli Əhməd daim axtarışda olan şairdir. Bu ylda şair təkcə fərqli mövzu axtarışlara ilə yox, həm də mövzunu açmağa xidmət göstərən bədii ifadələr tapması ilə də fərqlənir. Şair özünəməxsusluğu bir daha onda təsdiqlənir ki, o, bir çox hallarda ifadələrinin şərti mənalandırılmasında sadəliyi gözləyə bilər.

*Könlümü eşqimə ümman elədim,
Haqqı, ədaləti bir can elədim,
Düz sözlə ömrümü yaman elədim,
Ürəyi qırdılar dildən xəbərsiz.*

Qədiməli Əhməd əsasən nikbin şairdir. Misralarında qeyd olunduğu kimi şair, «bir ömür pəncərəsindən, bir də sevgi tənhalığından dünyaya baxıb özündən xəbərsiz» yaşaya-yaşaya «ömür qatarında» yol gedir. Bu yol onu şeiriyyət ünvanlı bir dünyaya aparən yoldur. Necə deyərlər, «yolçu yolda gərək...»

Elman Quliyev
Filologiya elmləri doktoru, professor,
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü.
10 dekabr 2007-ci il

**MƏNDƏN
KEÇDİ
DÜNYA**

* * *

Gəlib məndən keçdi dünya
Haqq yolunu barmaq-barmaq.
Günlərimi xəzan əli
Dərib tökdü yarpaq-yarpaq.

Baxıb gördüm azan köçəm,
Həm var olan, həm bir heçəm,
Taleyimdən gəlib keçən
Dərd içimdə tapıb toxtaq.

Varlığında tənhaləşən
Bir «mən» yaşar, səbri ümman,
Məndən sonra düşüb qalan
Cığırımı saxlar torpaq.

ÖMRÜMƏ

Taleyimin qış yuxusu...
Bircə layla çal ömrümə.
Çox heyif ürəyi coşqun
Susqun dilli lal ömrümə.

Odsuz ocaq, yolsuz həyat
Nə köz saxlar, nə də bir ad,
Öz-özümə olmuşam yad,
Necə deyim qal, ömrümə.

Düz həsrətin yarısında,
Sükutla qəm arasında,
Bilməm ömrün harasında
İllər saldı xal ömrümə?

2005

* * *

Yuxu deyil gördüyün,
Alında bir qara yazı...
Yaşadığın məmləkətə
Kim çaldı qara sazı?

Qara qovurma yeməmiş,
Qara tellilərin getdi,
İncə bellilərin getdi,
Uladımı yapalaq,
Qarğadımı qarğalar?

Min ozanı olan yerdə
Bir Qazanı yoxmu ola
məmləkətin?
Yuxuları şirin olur
Boş tərifə uyan kölə
məmləkətin...

2003

TƏNHA KÖLGƏ

Gah mənə doğru gəlir,
gah məndən uzaqlaşır,
uzanır sonsuzluğa
tənha bir kölgə.

O, mənim ölümümmü,
gəlib qarşımı kəsir?
Ya kölgəmmi sürünür
arxamca addım-addım –
tənha bir kölgə?

Bəlkə günahlarımdı,
bəlkə də ahlarımdı
sinəmdən qopub-düşüb?
İzləyir gecə-gündüz
məni
tənha bir kölgə...

2006

**YIXILIB TORPAĞA,
ÖLƏ BİLƏRDİM**

O səhər yayıldı qanlı bir xəbər
Düşdü ürəklərdə sevinclər düyün.

Çırpındı təlaşlar, qorxular həməən –
Sinəmdə atlandı qara quş kimi.
Sanki ümidlərim köçdü ürəkdən
Payızda köç edən qaranquş kimi.

O səhər yayıldı qanlı bir xəbər
Dönmədi sevinclə poçtalyon da.
Arzu da, murad da saraldı, soldu, Həsərət
ayaq açdı qəlbimə onda.

Susdum,
Eh, demədim ağılarımı,
Ən dərdli misramı deyə bilərdim.
Sonra da bir şəhid atası kimi
Yıxılıb torpağa, ölə bilərdim.
Ölmədim,
Sən gülən ölümə güldüm,
Səninlə gömülən ölümə güldüm...
Ay oğul,
Vətənə fədai olmaq
Ölümdən sonra da yaşamaq imiş,
Vətən sevgisini yaşatmaq imiş.

2007

DAĞ AĞACI

Bir gün qələmimdən asılacağam –
Nə xoşbəxtliyimdi, nə qəlbimə qəm.
Ölüm qəh-qəh çəkər, danışar zaman:
– Bir şəhid də Verdi bu əhli qələm.

Yaşayıb ömrümü dərd-sər içində,
Bir can çürütmədim kimsəyə borclu.
Qorxuram sonrası çox adi ola,
Ölüm tamamlaya getdiyim yolu.

İlahi, nə imiş verdiyin səbir?
Dözdüm, illərimə çökdü duman-çən.
Yerimdə olsaydın bu yer üzündə
Hər şeyə səbr edib, dözərdinmi sən?

Sən də susardınmı boş təriflərə?
Sən də olardınmı nəfsinə kölə?
Bağışla İlahi, sözdü deyirəm,
Yerdə bəndələrin yaşayır belə.

Bir gün qələmimdən asılacağam,
Bu, şair ömrünə alqış, ya qarğış?...
Qələm məddahlara şöhrət ağacı,
Əsl şairlərə dar ağacıymış.

2007

GÖZÜNÜ AÇ

Qatar-qatar durnalar,
Hələ də uçursunuz,
Səmanı qucursunuz,
Nə sirdir?
Gözünüzü açın bir,
İyirmi birinci əsrdir.

«Tanrı qırmancı» ki, yox,
Dünya düzünə getmir.
Neruda harayı yox,
Lorka üsyan ki, etmir.

Qatar-qatar quzğunlar,
Sizin olsun səmalar.
İraqda dava «söndü»,
Fələstində bəlalar.
Hey! Dünya, nə sirdir?
Gözünü aç, əzizim,
İyirmi birinci əsirdir.

İsti göz yaşlarıyla
Acı qəh-qəh səsləri
Bir məcraya sığmır.
Vəlvələlər, qorxular
Hələ canımdan çıxmır.
Hey! Dünya,
Pisin yaxşı, yaxşsın pis,
Astarında bir iblis...
Burda gəlir nöqtələr.
Nə bilirsən, əzizim?
Mən bilənlər bu qədər...

SƏHƏRLƏR, AÇILIN

Səhərlər, açılın siz xeyirliyə,
Çünki sabahlara inam qalmayıb.
Mərhəmət küləyi bilmirəm niyə
Mənim ocağıma güzar salmayıb?

Onsuz da açılar sözün bələyi,
Ürəyim, hər şeyi tök varaqlara.
Hələ işindədi namərd kələyi,
Kölgəmi hər yerdə çəkən var dara.

Xəzinə vermişik gələn yadlara,
Bizsə öyrənmişik qəpik almağa.
Bu dəniz həyatı satıb çox ucuz,
Hələ aludəyik lövbər salmağa.

Açılın dünyaya saf ürək kimi,
Səhərlər, açılın təmiz, ləkəsiz.
Xoş ovqat gətirən gələcəkləri,
Bir gün sabahlarda bəlkə görək biz.

SARI SIM

Avazında bir həsrət...
Nədir yenə bu ehtizaz?
Pərdələrə toxunduqca
Inildəyib, ağlayır saz,
Sarı sim.

Yoxsa Kərəm naləsidir avazın?
Bəlkə Əsli hörüyünün telisən?
Yandırırısan öz nəğmənlə eli sən
Sarı sim.

Bir fel idi o cinayət, o günah,
Cinayətdə tilsim oldu son silah, –
Xan Kərəmi yandırmadı tək cə ah...
Çözələnir yenə qəmli tarixim, –
Sarı sim.

Xan oğlunu oda çəkdi məhəbbət,
Qara Məlik almadı heç vecinə –
Dönük çıxdı vədəsinə, əhdinə.
Məhəbbətin gücünə bax, gücünə,
Xumar gözlü bir gözəlin şəhdinə
Bənd elədin baxışları,
Sarı sim.

Nədir bu qəmli nəğmə?
Nədir bu qəmli avaz?
Toxunduqca barmaqlar
Ağlayır saz,
Sarı sim...

VERGI

İlahi hər şeyi yaradıb yoxdan,
Az azdan doğulub, çox da ki, çoxdan,
Dünyanı qoruyaq hər nəfsi toxdan,
Zəlilərə verək, aclara verək.

Bizi öyrətdilər qəmi tutmağa,
Zurnaçı çalandan dəmi tutmağa,
Olanı-qalanı tez unutmağa
Alışıb,
hər şeyi suçlara verək.

Bu fani dünyada binadan, başdan,
«Qurunun oduna yanıbdı yaş da»,
Çürüdək həyatı torpaqda-daşda,
Külli-ixtiyarı yadlara verək.

Qurd həlimliyi də yalandı, lələ,
Hər addım başında gözlənir tələ,
Olanı-olmazı, cəm edib ələ,
Sonra da bir qrup zadlara verək.

Dünya qan ağızlı qurdlar vadisi,
Öz yoluna gedir yaxşısı, pisi,
Haqq yoluna dönməz hiylə iblisi,
Ya sərvəti bölək, ya para verək.
Verək, bu dünyanı aclara verək.

GƏLƏNDƏ

Tənhalıq özümlə baş-başa qalmaq...
Unutdum dünyanı, o an gələndə.
Duydum ki, yetiməm bəxtdən, taledən
Məni vaxtsız döyən dövran gələndə.

Sağımda, solumda uçdu kəpənək,
Qondu saçlarıma dərd çiçək-çiçək,
Gözümdən sel keçdi, içimdən külək,
Ömrümün yoluna duman gələndə.

Bu yollar ayrıcı əlhəd daşdı...
Ağrımı göz çəkdi, ürək daşdı,
Varımı-yoxumu külək daşdı,
Bəxtimin yoluna fərman gələndə.

Arzu səmamıza doğulmadı dan,
Sevincin istisi çəkildi candan,
Qəm tüstüsü oldu qəlbi haqlayan,
Eşqimin yoluna hicran gələndə.

2007

MIN IL SONRA...

Bəzən bir fikir də keçir könlümdən,
Deyirəm,
nə ola, bir sirli qüvvə
Məni bircə günlük
min ildən sonra
Gətirə dünyaya bu qiyafədə.

Görəm bizdən sonra necədir həyat,
Min ilin bətnindən dünyaya gələn
Dərdinə həyatın gəribmi sinə.
Yenə göz dikibmi torpağına yad,
Hakimlik istəyir əqidəsinə.

Düşəm külək əsən,
çovğunlar döyən
Bir ocaq başından bulaq başına.
Bir üzündə çağlıq, bir üzündə qəm –
Bu həyat nə yazıb qan yaddaşına.

Burda bir daş qədim,
bir kərpic təzə,
Nəslim də özümə yadlaşıb tamam.
Min qışın baharın əsib yelləri
Min ilin başında tənha qalmışam.

Əyilib çeşmədən içdiyim zaman,
Lal suda əksim də birdən açə dil.
Deyə – gordan gələn, içmə haramdan,
Unutma,
Yer üzü axirət deyil.

Qayıda xəyalım sükut dünyama –
O lal harayımda min insan dili

Min insan kəlləsi,
Gözlərində qəm –
Gəzib addım-addım obanı, eli,
Özüm də hiss edəm tənha qəribəm.

Sonra bir muzeyə,
heykəl ömrünə...
Tamaşa dünyası, daş yarpaqları...
Görünə Nəsimi,
dar ağacları...

Sənət dünyasına açıla yollar,
Solda Məmməd Araz,
Sağda Bəxtiyar,
Dalıb düşüncəyə iki sənətkar
Baxışlar dikilib min il sonraya.

Sükutlar pozula, –
Ey millət, ayıl!
Xəlili yenə də gözləyir Bayil.
Gələ mənə Sarı uzanan bir əl,
Danışa bir az da o sözlü heykəl.

Sonra Musa Yaqub,
Eh! Daha kimlər...?
Qail də yaşayır xəzan ömrünü,
Şairi burda da tapıbdı dərd-sər.

O sirli səfərdən döndüyüm zaman,
Yolumda görünə nəhəng bir ilan,
Qışqırıq səsimə oyanıb qəfil,
Görəm ki, heç nə yox –
nə gördüklərim,
nə məni gəzdirən o kölgəm səfil.

BİR OCAQ BAŞINDA

Bir ocaq başından başlanır dünya,
Bir ocaq başından ayrılır yollar.
Biri Şərqə gedir, biri də Qərbə,
Əzəldən hər şeyi ayırır yollar.

Ağrısı, həsrəti doğulur qəfil,
Xoş gün axtarmayaq xatirələrdə.
Həyatda nə gördük, sərgərdan, səfil,
Qütblərə ayrılıb sevinc də, dərd də.

Yollar dolu gedir uzaq ellərə,
Bizim qapılırsa boş ana məhkum.
Cənnət bağışladıq, dünya gül dəərə,
Öz ömür bağımız xəzəna məhkum.

Bir ocaq başında dünyaya gəldik,
Birimiz qan verən, birimiz zəli.
Tarixdən bəllidir, hər zaman bəşər
Göylərə qaldırıb günahkar əli.

İllərin möhürü bizdən xəbərsiz
Saçlarda çısəkdi, alınlarda iz.
İnsanı gətirdin dünyaya, Rəbim,
Nəyə qiymətsizdi, niyə qədirsiz?

**ADƏTLƏR UCALIQ GƏTİRİB
ELƏ**

Müqəddəs sayılan el adətləri,
Hər zaman ucalıq gətirib elə.
Qatlayıb dizini milyon illərin,
Yaşayır Adəmdən, Həvvadan belə.

Çəkisi, ölçüsü saxlanıb sözlün
Ağsaqqal önündə, uşaq yanında.
Müqəddəs adətlər qoruyub bizi
Zamanın hər çətin imtahanında.

Açılıb Ağ atlı yolları ömrün,
Gah yortub yoxuşu, gah düzə düşüb.
Həqiqət sevməyib qaranlıq ömrü,
Gecəni adlayıb, gündüzə düşüb.

Enməyib ürəkli, çörəkli ellər,
İgidlər döyüşdə mərd dayanıbdı.
Babalar at üstə keçib sınaqdan,
Ümid yollarında işıq yanıbdı.

Min-min əsrləri adlayıb, keçib,
Adətlər ucalıq gətirib elə.
Qatlayıb dizini milyon illərin,
Yaşayır Adəmdən, Həvvadan belə.

NƏ BİLİM

Nə ola, bir gün də qayıda geri,
Qayıda ömrümün ötən günləri.
Düşüb qara bəxtin qara atından,
Ağ atın belində bir oğlan gələ.
Dünyanın dərindən, qəmindən çıxıb,
Bəxti çiçək aç, taleyi gülə.

Kəndə – kəsəyə də yayıla səda,
Məni qarşılaya bir el gözəli
Gülüşü yoluma səpə tər çiçək.
Qona şahlıq quşu çiyinlərimə,
Dağların çiyinə qonan Günəş tək.

Bəli, bir ağ atım, bir də ağ çuxam,
Bir də nazənin yar, baxışları tər.
Dönəm gəncliyimin sevən çağına,
Tökülə gözümdən qartlaşan kədar.

Onda nə dünyada qənim olardı,
Nə də dərd ömrümə qənim olardı.
Onda ürəklərə sevinc əkməyə
Səadət nəğməsi dənim olardı.

Nə bilim, nə bilim, gələrmə o gün?
Bəlkə də bu dadlı xəyaldı elə.
Mənim taleyimin qara buludu
Açılıb könlümdən, dönərmə selə?

BİR AZ «KOR» OLASAN

Bir az «kor» olasan gərək dünyada, –
Aqillər boş yerə deməyib sözü
Elə kor yaşamaq yaxşıdı bəlkə,
Günaha salmaq baxışı, gözü.

Neyləmək? «Yel atlı zəmanəmizdə» –
Neyləmək? İçimi yandırır alov.
Başımın üstündən qalxır tüstülər,
Mənim özümdədi çaxmaq daşı, qov.

Bir az kor olasan, bir az dililal,
Yolun tuş olmaya namərd felinə.
Tanrı qarşısında günahkar kimi
Nə gözlərin baxa, nə könül dinə.

Totalım, gözümü açıb da baxdım,
Nə olsun, filankəs filan yiyəsi.
Mənim göz sarıdan səbirli baxtım Farağat
dayanıb, yumruq yeyəsi.
Bir az «kor» olasan gərək dünyada...

KÖRPÜ

Əsrimiz körpülər əsridir indi

(M.Araz)

Körpülər əsrində yaşayırıq biz,
Arzular gerçəlik, dövranlar keçir.
Dünyada nə qədər yollar açılır,
Karvanlar dayanır, karvanlar keçir.

Çılpaq sahillər də boşalar-dolur,
Ümidlər ürəkdə bir axar çaydı.
Ayrılan yolları qovuşdurmağa
Kaş bütün istəklər körpü olaydı.

Körpü atılaydı bütün çaylara,
Ürəkdən-ürəyə yollar keçəydi.
Hicran da sınaıdı, çiliklənəydi,
Sahildən-sahilə ellər keçəydi.

Körpülər, körpülər...
Onlarsız nə yaz,
Nə də eldən-elə məhəbbət olmaz.
Nə isə belə...
Araz sularına işıq saçılmır.
Vətəndən-Vətənə körpülər hələ
A Məmməd, açılmır,
Niyə açılmır...?

2003

* * *

Sən kimsən,
nəçisən,
bilməmişən heç.
Özün
özündən xəbərsiz
yaşamısan dünyada,
Gözün özündən xəbərsiz
baxıb dünyaya.
Baxıb bir ömür pəncərəsindən,
Baxıb bir sevginin tənhalığından...

XƏBƏRSİZ

Sinəmdə sürünür dərd yavaş-yavaş
Saçımda dumanlı teldən xəbərsiz.
Bir üzü qaradı, bir üzü ağdı,
Qəm məni haqlayıb eldən xəbərsiz.

Könlümü eşqimə ümman elədim,
Haqqı ədalətlə bir can elədim,
Düz sözlə özümü yaman elədim,
Ürəyi qırdılar dildən xəbərsiz.

Bir üzü həqiqət, min üzü yalan
Dünyadan gözləmə səadət-filan,
Tamahla başına kül tökən insan
Qəsd edib özünə feldən xəbərsiz.

Yaşa öz ömrünü öz məqamında,
Abır kökdən gələr, söz məqamında,
Könüldən-könülə göz məqamında
Sevənlər qovuşar, yoldan xəbərsiz.

ÖMÜR QATARI

Bu qatarı kim saxlayar yolundan?
Neçə mənzil gözlər onu qabaqda.
Başı üstə alovlanıb yanar dan,
Bu qatarı gözləyən var sabahda.

Bu qatarın sənişini ömürdü,
Yazı şəhli, son baharı küləkli.
Yarpaqlanar, yarpaq tökər neçə yol,
Hələ gedir, yolu arzu-diləkli.

Səhərlərə gediriksə, bəs nədən
Kölgəmizi qılınclayar zaman da?
Düşünürəm, düşünürəm odur ki,
Milyonların taleyini bir anda.

Bu qatarda keçən ömür bir axın,
Bu axının əllərində vaxt axar.
Gələcəyə nə uzaqdı, nə yaxın,
Min illəri qatlayıbdı bu qatar.

**DÜNYAYA
BİR QƏLBİN
GÖZÜYLƏ
BAXSAN**

VARLI ŞƏHƏRLƏRİN DİLƏNÇİLƏRİ

Varlı şəhərlərin dilənçiləri –
Qəribə səslənir bu sadə təzad.
Hamıya uzanır arıq əlləri,
Özgə ovuclarda axtarır həyat.

Səhərlər məzlumdu, axşamlarda «şad»,
Səadət axtarır qəpik-quruşda.
Nə doğma acıyır halına, nə yad,
Ömrünə qənimdi payız da, qış da.

Təpədən dırnağa qəmdir, kədərdir,
Bəzən qazandığı acı zəhərdir,
Bilməz əl açdığı xeyirdir, şərdir
Varlı şəhərlərin dilənçiləri.

Yuxuda qaçaqdı gözünə bəzən,
Ürəyi təmizdir, üstü-başı kir...
O, ölüm diləyər özünə bəzən,
Həyatı ölümdən betərdi bilmir.

Çat-çat baxışları danışmır nələr?
Laylası çəlinib əzəldən belə.
Çəkilmir başından tufanlı dərd-sər,
Verir həyatını çovğuna, yelə.
Nə tox gün keçirir, nə də sərsəri,
Varlı şəhərlərin dilənçiləri.

Varlı şəhərlərin dilənçiləri –
Qəribə səslənir bu sadə təzad.
Hamıya uzanır arıq əlləri,
Özgə ovuclarda axtarır həyat.

**SINDİR ÜRƏYİNDƏN QORXU
BUZUNU**

Bizi mütiliyə öyrəşdiriblər,
Bu ömür sükutdan səbrə qədərdir.
Bizi mütiliyə öyrəşdiriblər,
Səbrimiz beşikdən qəbrə qədərdir.

Belə ömür sürmək yaşamaq deyil,
Hələ də tökülmür paxırı, pası.
Elə bil yazılıb divarlarına
Kölələr dünyası, qullar dünyası.

Zamanın möhürü altında damğa,
Əriyib nazilir odsuz-filansız.
Tərif bülbülləri başda durana
Nəğmə də qoşurlar notsuz-filansız.

Millət mətin olar, şüarı birsə,
Sərkərdə şirləşər, sadiqsə ordu.
Bir millət özünü dərk eləmirsə,
Gələcəyi görən gözləri kordu.

Sındır ürəyindən qorxu buzunu,
Ayıl ətalətin qış yuxusundan.
Başının üstündə uçan quzğunu
Daha dəf eləmək vaxtıdı, oyan!

1989

AMAN QƏLƏM

Mən dedimmi quru ada – şöhrətə
Gecə-gündüz sinov gedək, gələmim?
O döyənək, qart bağlayan cıdırı
Önümüzə yol əvəzi çəkdi kim?

Dedim – sözün qoltuğuna girməyək,
Demədim ki, ad götürək o addan.
Puçur sözü dəva edib verməsək,
Yanığ həsrət qurtararmı o oddan.

Yem eləmə haram yeyən qurd-quşa,
Aman qələm, vaxt yetirən dən sözü.
Şərbət bilib, qədəh çəkmə sən başa,
Qara milçək şirə çəkən hər gözü.

Pıtraq tökən ürəyimin barı söz,
Zaman sözü ələyibdi ələkdə.
Taleyimiz yarı səmdir, yarı söz,
Qovruluruq həsrət adlı bələkdə.

Mən meydanda heykəlləşən, daşlaşan,
Sən o daşa nəqş etməsən yazını –
Deyəcəklər – öz kökünə yadlaşan,
Dindirməsən elin susan sazını.

Yem eləmə haram yeyən qurd-quşa,
Aman qələm vaxt yetirən dən sözü.
Şərbət bilib, qədəh çəkmə sən başa,
Qara milçək şirə çəkən hər gözü.

QORXURAM ADDILAR İÇİNDƏ ÖLƏM

Mən daş taleyimlə gəlirəm qoşa,
Üyünür içimdə sevinc dən kimi.
Qorxuram addılar içində öləm,
Adsızdı – desinlər mən ölən kimi.

Haqladım həsrətin son baharını,
Əsmirəm ömrümün qalan anına.
Yazanda qəlbimin arzularını,
Qələmi batırdım sözün qanına.

Bəxtimin uğuru gözümün yaşı,
Bu da bir yağışdı, gözümdən axam.
Sözdən dar ağacı yonuram hələ,
Haçansa ipindən asılacağam.

Yollar günahımı udsa da, nə qəm.
Saxlar yaddaşında bir əsər kimi.
Qorxuram addılar içində öləm,
Adsızlar içində ölənlər kimi.

2005

* * *

Hər kəs bu dünyada bir cür doğulur,
Doğulur yaxşı, pis,
o öləndə də.

Hər kəs bu dünyada özütək ölür,
Özütək yaşaya bilməyəndə də.

Belədir taleyin ötən yolları,
Gah enir enişi, gah yoxuş yorur.
Sənin əlindədir ixtiyar, Allah,
Dünyanı insanın nəfsindən qoru.

Zaman qınağında təklənir ürək,
İçində doğulur tənhalıq səsi.
Bəzən yaxın olur, bəzən də uzaq.
Dərddən qəmə gedən yol məsafəsi.

Dərddən qəmə doğru yol gedir insan,
Qəmlər doğulandır, dərdlər bətdir.
Qəmi dərd doğursa, dərdləri zaman,
Qoy həyat söyləsin, hansı çətindir?

RUHUM

Ayaq ləpirlərin qəlbim başında,
Dönüb çuxurlara yarası üstə.
Dünya əzəl gündən ağır yeridir,
Atım ayağımı harası üstə?

Qorxuram, göylərə uçub gedəsən,
Deyəsən – gün keçdi, sondu, axırdı.
Ya da qarışasan daşa, torpağa..
Qorxuram özümdən əvvəl ölməyə,
Özümdən sonra da ölüm ağırdı.

Çətindi ölümdən sonra yaşamaq,
O gündən sonradı yaxşı da, pis də.
Ruhlar sancılıbdı başdaşı kimi
Taleli, talesiz məzarlar üstə.

Əsir neçə fəslin küləyi məndə,
Sazaqlı bir ömrün göz yaşı bəsim.
Mənə bir sevdanın hicranı qaldı,
Bir də xəzan ömrün yaddaşı, bəsim.

2005

**DÜNYAYA QƏLBİN GÖZÜYLƏ
BAXSAN**

Xəyal qanadında qaranquş kimi
Sərhədlər keçirmiş insan ümidi.
Həyatın qəm üzü payız-qış kimi,
Sevinci yay kimi, bahar kimidi.

O yolu, başlayıb gələn yolçunun
Bir əlində əsa, birində qələm.
Çantası sallanır çiyinlərindən,
Bir gözündə sevinc, bir gözündə qəm.

Mən də söz dünyamda çox mətləb açdım,
Ürəklə aramda qalmaq bir sirr.
Gördüm varlığımın bir addımında,
Bir yoxluq dayanıb kimsə gözləyir.

Pillələr aparır ölümsüzlüyə,
İllər bizim üçün imtahan, sınaq.
Ölümü bacarmaq böyük dahilik,
Ölümü yaşamaq ölümdü ancaq.

Zamanla bağlanmaz, ölçüyə sığmaz,
İlahi məqamda yaşanar ürək.
Dünyaya bir qəlbın gözüylə baxsan,
Bir gözün qəlbiylə duyasan gərək.

2005

OTUZUNCU ILLƏRDƏ

Otuzuncu illərdə
Vətəndə hər yer zindan.
Soyuq zirzəmilərdə
Cəlladlar qan aldı, qan.

Eynək üstdən baxanlar,
Boş tərifə axanlar
Axdılar çirkab kimi,
Lillətdilər dünyanı.

Onda darğalar artdı.
Ala qarğalar artdı.
Qara qırğılar artdı,
Dənlətdilər hər şeyi.

Müşfiqlər,
Cavidlər,
Cavadlar!
Sizə qardaş deyirkən
Haqq səsinizə yadlar.
Sizi atdı zindana.
Xəyanətin əlləri
Batdı günahsız qana.

Soyuq zirzəmilərə
Atdılar həqiqəti,
Sancdılar əfi kimi.
Sıraları pozdular
Quzğun düşən durnanın
Pozulan səfi kimi.

Otuzuncu illərdə
Dördgözlü cəlladoğlu
Daraltdı dünyamızı.
Qara fikirlərilə
Qaraltdı dünyamızı.

Otuzuncu illərdə
Elin «bəxtiyarlığı»,
Əqidənin darlığı,
Bir zəlinin varlığı
«Azadlıq» demək idi.
Fikri bəşəriyyəti
Yeyib həzm etmək idi.

2003

ITLƏRİN ÖLÜMÜ

Küçədə yığılan
it cəsədini
birinci
sümsünən itlər görəcək.
Ulaşma səsinə
qaçıb gələcək
uzaq küçələrin qanıq itləri.

Hürüb sevinəcək
qonşuda köpək
qəfil ölümünə öz həmkarının.
Yığar qabağına sür-sümükləri,
keçirər hələlik öz dövrənini.

Baxıb
bu cəsədə
ötən adamlar,
kimsə də kövrəlməz,
kimsə göynəməz:
«It oğlu, itdi bu», –
deyər yolçular, –
«hürməkdən savayı,
qarpməqdan başqa
nəyi var idi ki
qoca köpəyin?»

Belədir həyatın qanunu, qardaş,
insan da öləcək,
it da öləcək.
Itin it adı var,
Insanın, insan,
itlərin üstünə itlər gələcək.

2007
YETMİŞ BEŞDƏ

Yetmiş beşdə
kəndimizdəki anbarı
kərpic-kərpic sökdülər...

Kişilərin qəzəbi
Partlamadı barıt tək,
Narahat sinələrdə
Böyüdü, şişdi ürək.

Yetmiş beşdə
yabalıra yortan kişilər,
onun-bunun ayağından
dartan kişilər,
vəzifə üçün
yaxalarını yırtan kişilər
sökdülər anbarları.

Yetmiş beşdə
vəzifədən qorxan kişilər
alıb əllərdən
yerə tökdülər çörəkləri,
Sındırdılar ürəkləri.

El tənəsi başlarına
qapaz olan kişilər,
Təkəmseyrək,
lap az olan kişilər
sökdülər anbarları.

2000

KIMSƏN?

İllərdən-illərə uzanıb gedən
Bu yol sənin deyil,
bu yol səninki...
Özünlə mənliyin niyə bölündü –
Niyə qəbul etdin bu ikiliyi.

Yuxarı qaldıran əllərə borclu
Çiyinlər üstündə şaxlıq görünmür.
Duruş da, baxış da,
boy da, buxun da,
Hər şey yerindədir,
şuxluq görünmür.
Bircə Allah bilir kimsən bu yolda,
Özün tanımırısan özünü bəlkə?
Yerin var?
Bəs niyə yolun qaranlıq?
Qayıt öz ömrünə,
qayıt bir anlıq...
Vaxt itir, vaxt ölür getdiyin yola,
Doğrusan, yalansan,,
kimsən bu yolda?
Ürəyin deyəni dilin danışmır,
Özün öz bələnsən,
kimsən bu yolda?
Gah atlı görüdüün,
gah da piyada,
Varınla, yoxunla paylaşdın yada,
Nərdtaxta üstündə şeş ata-ata
Kim bilir, nə qansan,
kimsən bu yolda.
Azalıb çoxların qəm tutanları,
Çoxalıb birlərin dəmtutanları,

Kimə inanasan?
Kimə yanasan?
Onda haqq olarsan bu məmləkətdə,
Yanlışə sinəsən,
haqqı danasan.

Hər şey olum adlı inamdan keçir,
Hələ ki,
sənindir
bu yol,
 bu gediş.

Bir addım aralan,
tək bircə addım,
Bax getdiyın yola,
Nə olsun geniş...!

Bircə Allah bilir kimsən bu yolda,
Özün tanımırısan özünü bəlkə.
Pələngi qəfəsdə,
 qarğası talda...
Nə olar,
 enməsə özünüdərəkə?

Kimsən? –
Bu sualı qoy qabağına,
Bəlkə öz yolunda özün də lalsan?
Oyaq taleyinin yatan ömrünə
Bəlkə də
 xəbərsiz düşən sualsan?

2006

ITLƏRİN MATƏM GECƏSİ

İtlər küçələrin gözətçisiydi,
Gecələr heç nəyə aldanmazdılar.
Yaman qərībədir,
 itlər bu gecə
Bir parça sümüyə yolu azdılar.

«Yalı bol olanda susmaz», – deyiblər,
Bəs niyə hürüşmür itlər bu gecə?
Axı nə bilsinlər sərgərdan qalıb
Qul saatları da bitər bu gecə.

İtlər küçələrin gözətçisiydi,
Ayığı,
oyağı,
yatını vardı.
Onlar da seçilər biri-birindən,
İgidi,
qorxağı,
atını vardı.

Bu gecə itlərin matəm gecəsi,
Kiminsə içini dərd-qəm qanatdı.
Belə boy-buxunlu varlıqları sən
İlahi, nə üçün köpək yaratdın?

2007

BU BAZARA GƏLƏN GƏLİR...

Heç bilmirəm ha səmtədir bu axın,
Abır gedir, ismət gedir, bir baxın,
Bir anlığa məni yalnız buraxın,
Bu axını saxlamağa zor gərək.

Bu bazardı, haqq çəkməyə şefi var,
Nə dərd bilir, nə qəm sayır, kefi var,
Gülüşlərin astarında əfi var,
Görməməkçün baxışları kor gərək.

Az-az adam burdan təmiz, saf çıxar,...
Pul cıranlar burda asan «alır can»,
Bir ömürdü, o da keçib yarıdan,
Düşmə felə, düz ürəkdə ar gərək.

Bu bazara gələn gəlir çox kəsə,
Bər-bəzəkçün çoxu düşür həvəsə,
Qapısından girən düşür qəfəsə,
Ovcusuna nə tələ, nə tor gərək.

HEY

Hey,
Alabaş, Qarabaş,
Hür yavaş-yavaş.
Daha yal verən yox,
Ulama nahaq,
O da bir dövrəndi,
Keçdi, a qardaş.

NIYƏ KÖÇÜR BƏS?

Payız gəldi,
saraldı torpağın üzü,
Yaşardı buludların
saralan gözü.
Başlandı təbiətin
durna harayı,
Saçlarını küləklər
tumarladı, daradı.
Payız gəldi,
durnalar
dolaşdı kəmər kimi –
göyü kəməndə saldı.
Səmanın yaxasında
açılan boz cığırda
durna sədası qaldı.
Səpinçi əmilərin
Şum yerinə səpdiyi
dən kimi, dənə kimi
cücərdi durna səsi...
üfün o üzünə
keçib itənə kimi,
bu payız səmasında
«nağıl» bitənə kimi
qaldı durna sədası.
Qardışımın toy günü
gəlinin gəlişi tək,
O qızın anasının
göz yaşlı gülüşü tək
yadımda qalır o səs.
Düşünürəm –
durnalar payız günü
niyə köçür bəs?

1979

GECƏDİR

Gecədir. Bir evcik, bir ağac, bir mən,
Səmada batıqdı ulduz şamları.
Alıb qucağına zülmət gecəni
Axşamdan başlanan Şimalın qarı.

Göydə tumanını fırladır külək,
Gecə köynəyində oynadır qarı.
Bir az aralıda şam ağacları
Keşikdə dayanıb güdür yolları.

Taq... taq... Qatar keçir, yollar uzanır,
Sanki qatarlara ayaqdı yollar.
Nejində hələ də işıqlar yanır, –
Işıqlar – hər gecə oyaqdı onlar.

Mən keşik çəkirəm, ötür saatlar,
Şirin xatirələr... Gecə yaradı.
Könlümdə doğulan sirli duyğular
Ömrün karvan-karvan misralarıdı.

Bu gecə sınağa çəkir təbiət,
Salır çinlərimə qar gödəkçəni.
Könlümdə, duyğumda odlu məhəbbət,
Nə tufan qorxudur, nə şaxta məni.

**«N» sayılı hərbi hissə,
Nejin, 1976**

**SARI BÜLBÜL, UÇMA DAHA BU
BAĞDA**

Sarı oturub sən qonduğun budaqda,
Yar əhdinə dönük çıxdı sınaqda,
Gəl qovrulma məzəmmətdə, qınaqda,
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

Daş əriyər o avazda, o, səsdə,
Aman allah, nələr yox o nəfəsdə,
Dünya adlı gah gen, gah dar qəfəsdə
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

Zaman qoyub çoxlarını sapanda,
Xumarlanır tikəmizi qapan da,
Gec olacaq haqq yerini tapanda,
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

Xamır etdik, hazırını yapdı yad,
Qanımızı soran sordu, aldı dad,
Bizə qalan quru candı, quru ad,
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

Mənim sözüm, sənin qəmli o sədan
Kimə gərək, eyləsək də ah-fəğan,
Bir ömürdü, öz başında, öz yaxan,
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

Sənin qolun, mənim dizim yoruldu,
Zaman ovu arzulara tor oldu,
Sənin gözün, mənim bəxtim kor oldu,
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda.

* * *

Daha keçmədiyən bir yol qalmadı
Yuya da biləsən günahlarını.
Tanrı yanında da üzün yox,
Saxla
yalandan doğulan öz ahlarını.

Göylər qəbul etməz yalvarışları,
Heç vaxt niyyətinə doğmayacaq dan.
Örtbasdır etməyə əməllərini,
Göydə Allahı da aldadacaqsan.

Bu dünya adlanan məqam yerində
Vicdanın qansoran, ağlın südəmər.
Səni çox işlərə qanıq elədi
Böyüdüyün kölgə, içindəki şər.

Keçdiyən yolları sel yuya bilməz,
Yaddaş da daşlaşır, çətin unuda.
O qədər dərin dir günahın sənin,
Udub məsləkini, namusunu da.

ŞƏKİLDƏ GÜLÜRSƏN

Bu şəkildə özünsən...
Bəzən fikirli,
Bəzən pərişan,
 ölümdən sonra da
«gülərmiş» insan...

Bir üzü yaş, bir üzü quru
Vaxt keçdi ömürdən.
Bir gözü lil, bir gözü duru
Vaxt saçına yağdı dən.

Qaragöz gözündən keçdi,
Atını çapdı dörnala.
Durnagöz sözümdən keçdi,
Dönüb baxmadı da dala.

Şəklin gülür,
gözlərində təbəssüm...
Ancaq o gözlərdə
«susan ürəyinin döyüntüləri»...

Baxışın dibsiz dünya,
Gülüşün ölümünədir.
Və bir də
Səndən sonrakı dünyaya
Qəh-qəh çəkir...

2004

SÜKÜT DA NİDADI

*Böyük Vətən müharibəsində
həlak olanların xatirəsinə.*

Bir ayrı dünyadı, yolları əzbər...
Oğullar uyuyur torpaq beşikdə.
O qanlı tarixdən keçsə də illər,
Mərmər baş daşları durub keşikdə.

Əbədi səngərdir qabarır sinə,
Yaddaşa, bələdçi durub məzarlar.
Oyanıb torpağın haray səsinə,
Onlarda gül-çiçək bitirib bahar.

Baxıram, könlüdə min həyəcan var,
Burda düyünlənib açılmaz bir sirr.
Ötüb bir qərinə, sönüb alovlar,
Bəs qanlı yaralar niyə bitişmir?

(İllərin hicranı bir əlçim dəndi,
Yağıb taleyinə obanın-elin.
Mən bilə bilmirdim – axı nədəndi
Anam vaxtdan erkən ağardıb telin?)

Bu yerdə sükut da sanki nidadı,
Burda baş əyirəm xitabına mən.
Bu torpaq yaşadan ünvanı, adı
Yazıram könlümün kitabına mən.

**Ukraina, Qançarovsk qəsəbəsi,
1977**

MEŞƏNİN AHI

Meşədə şeyrəlib ağac cərgəsi,
Kim qıyıb, gözəllik viran qalıbdı?
Hanı ucalığın baş sərkərdəsi,
Hanı sıx ormanın dədə palıdı?!

Bir kömək istəyir meşəbəyidən,
O da ki, darayıb telini, gəlib.
Ağaclar diksinir balta səsindən,
Bilirlər kiminsə ölümü gəlib.

Yarpaqlar üstündə sarı şırımlar
Meşənin süzülən göz yaşlarıdır.
Qaralan kötöklər sayı bilinməz
Ölən ağacların baş daşlarıdır.

Hardasan, hardasan, ay adam, dayan?!
Bu yaşıl dünyanın nədir günahı?
Bir əlini saxla, qəflətdən oyan,
Bizi bu torpağın tutacaq ahı.

2001

Necə qıydı namərd əli?
Kəsdi səni qıyma-qıyma,
tikə-tikə...
Qəlbində qəm,
gözündə yaş,
Vələs bacı,
Palıd qardaş...

Şümşad boylu oğulların
hanı torpaq?
Zümzüməli gur çayların
Hanı torpaq?

Hər qaya, daş səngər idi,
Palıd, cökə əsgər idi,
Hansı qatil əli dərdi,
De, baharın
hanı torpaq?

Baxdıqca gözüm ağladı,
Dindikcə sözüüm ağladı,
Qalmadı dözüüm, ağladı
Bu qərribə məzarlıqda.

Baş daşların arasında
Lal sükuta batıb səsi.
O ağacın şair kimi
Soyulubdu lap dərisi.
Harayı da öz içində,
Göz yaşı da.
Doğulanda yonulubdu
Bəlkə onun baş daşı da.
Hələ susur, hələ laldı,
Baltalara boyun əyən bu ağaclar.
Baş sərkərdə susan yerdə
ağacların
hər birinin məhkum olmaq qorxusu var.

AXARMIŞ ÜRƏYƏ

Deyirlər – dünyanın neçə üzü var,
Düzü, inanmıram o sözlərə mən.
Deyirlər – ağlayır daş ürəklilər,
Vallah, inanmıram o gözlərə mən.

Nədəndir yanmaq da, yandırmaq da qəm?
İçini, çölünü yandırır o şəm,
Gecələr o şəmin pərvanəsiyəm,
Məhbusmu olmuşam gündüzlərə mən?

Axarmış ürəyə göz yaşları da,
Sızarmış könüldən söz yaşları da,
Taleyin qəm yüklü yaddaşlarında,
Bir ömür ötmüşəm, saçlarımda dən.

Bələndim həsrətin araz dərdinə,
Doldum bir harayın ayaz dərdinə,
Dərdsizlər deməsin dayaz dərdimə,
Nifrət eləmişəm dayazlara mən.

1983

AXIR KI

Bu düzü dünyanın hər bucağında
Min qara günlü var, gözlərində yaş.
Fikir min ölçüdə, min qatdan keçir,
Səhv etmək özü də günahdı, qardaş.

Dərdli günlərimi necə yaşadım,
Dərdlilər anladı gizli dərdimi.
Bir eşqin yolunda yanıb əridim,
Işıqdan doymayan pərvanə kimi.

Bənzəyir bir qoca qöz ağacına,
Dərdi gecələyir özündə dünya.
Bir ömür başladım üzü sabaha,
Təqət də qoymadı dizimdə dünya.

Taleyin yarımçıq yol ayrıcında
Qəfil ayrılıqlar sındırdı məni.
Pərvanə ömrünə bənzəyən ömrün
Həsrəti od olub yandırdı məni.

1984

**GÖZÜMDƏ HICRANIN AYAQ
IZLƏRİ**

Baxdım bir özüməm, bir qəmli dünya,
Haraylı-həşirli, sitəmli dünya.
Büküb ürəyimə dərdi, ələmi,
Sıxıb yıxır məni bu çəmli dünya.

Hara haray saldım, səsim yetmədi,
Dərdin kahasında qaldı ürəyim.
Məni yıxammazdı qılıncla dünya,
Bir acı söz ilə çaldı ürəyim.

Keçməyən tapılmaz dərd körpüsündən,
Kim bilir, ürəyə neçə yolu var.
Hələ o tayına çatana kimi –
Qəfil saçlarıma düşən dolu var.

Qəmli baxışlarım qonub yollara,
Gözümdə hicranın ayaq izi var.
Üzür ürəyimdə dərd gəmiləri,
Mənim ürəyimdə dərd dənizi var.

1983

GÖRÜŞ

*On səkkiz ildən sonra tələbə
dostum Məleykə xanımla qəfil
görüşümün təəssüratı*

Bu da bir qismətdi, bir xoş təsadüf –
Bakının payızı görüş gətirdi.
Həs-rəti sınımışdı qəmli gözlərin,
Ürək nəğmə deyib, dil-dil ötürdü.

Süzülür gözlərdən yaş narın-narın
Ötən xatirələr...
Məktəb yolları.
Görüşə gəldiyim tənha çinarın
Boynuma sarılıb qulac qolları.

Hələ gör nə qədər illər keçibdi
«Tələbə xatirə» – söz unvanından.
Hələ gör nə qədər yollar keçibdi
Bizim arzuların kəhkəşanından.

Bir damla yağışda bir qəlbin səsi...
Bir damla göz yaşı qəlbi ovudan.
Tək çinar altında görüş nəğməsi
Məni oyadıbdı sanki yuxudan.

Bu da bir qismətdi, bir xoş təsadüf –
Deyirəm, bu saat bəxtiyaram mən.
Gah məni kövrəldən, gah da güldürən
Bu çinarla qoşa bir çinaram mən.

Bakıda, 8 dekabr, 2003

KİMƏ OXŞATDIN?

Sən kimə oxşatdın məni, ay ata?
Soruşdun: «Oğlumu görmədinmi sən?»
Ayağım altından sanki yer uçdu,
Etibarsız dünya düşdü gözümdən.

Gözlərmi günahkar, ya zalım zaman?
Niyə dağ başını boz duman aldı?
Kədər ürəyimi elədi şan-şan,
Bir qəmli xatirə yadigar qaldı.

Kövrək bir xatirə...
Susuram bəzən,
Könlümdə dustaqdı, yatır min-min sirr.
Sənin qürurunda ömür yaşayan
Ucalıq mənimçün bir təsəllidir.

Sən kimə oxşatdın məni, ay ata?
Belini nə yaman əydi bu dünya?
İlləri əritmək ona azmıydı?
Gözünün nuruna dəydi bu dünya?

Alnında kim bilir neçə qırıq var?
Saçına qəm yağıb, yoxsa qarlıdır?
Səninçün dünyanın varından indi
Bir çəlik ağacı etibarlıdır?

1982

TÜTƏK

Hardasa səslənir bir qarğı tütək,
Bir el nəğməsinə bəstələyir o.
Yanıqlı-yanıqlı xatirələri
Öz qarğılı dilində dəstələyir o.

Bildirçin çeşmələr susur bir anlıq,
Zirvələr tuşlanır göyə nizə tək.
Ormanlar susdurur yaşıl səsinə,
Yanıqlı-yanıqlı inləyir tütək.

Daş üstə kiryir xanıla kəklik,
Unudur həyatın qorxu, qənimi.
Cığırda görünən bir dəcəl əlik
Asta-asta atır hər qədəmini.

Yağır səs yağışı xatirələrdən,
Ömrün quzeyinə yollar görünür.
Ömrün baharını soldurub xəzan,
Qışına uzanan illər görünür.

Yanıqlı-yanıqlı xatirələri
Öz qarğılı dilində dəstələyir o.
Hardasa səslənir bir qarğılı tütək,
Bir el nəğməsinə bəstələyir o.

1992

OĞUL DEMƏ

Həs-rətimə dağın varmı dözümü?
Cığırında yaşadarmı izimi?
Yaşıl orman yaşatmasa sözü-mü,
Oğul demə, oğul demə sən mənə.

Tətiyi çək, yarağınam, yarağın,
Pərvanəyəm, Vətən yanar çırağım,
Səsləyəndə gəlməyirsə sorağım,
Oğul demə, oğul demə sən mənə.

Saçlarıma əsməyibsə küləklər
Yaşatsan da, yaşadammaz ürəklər,
Haqq yolundan azdırıbsa kələklər,
Oğul demə, oğul demə sən mənə.

Yaraşmayır, saçlarında dən sənə,
Gözünü sil, qurban, Vətən, mən sənə,
Hər çətində olmuramsa tən sənə,
Oğul demə, oğul demə sən mənə.

1990

YAZARLAR YIĞINCAĞINDA

Axır ki, görüşdük, durduq üz-üzə,
Həyat qərribədir bilmirəm nədən.
Görüşdük yazarlar yığıncağında,
Bir kimsə bilmədi nə çəkirəm mən.

Baxışdıq, baxışın dəyişdi tez-tez,
Təkcə mən bilirdim hardandı o kin.
Eynək arxasından gəmirdi məni
Kiməsəyə görünməz pünhan gözlərin.

Sənət paxılları üzlərdən bəlli,
Böhran da, yalan da deyən tapıldı.
Gördüm ki, yazarlar yığıncağında
Haqqı, ədaləti döyən tapıldı.

Dəmir qamçısını çəkibdi, əlbət,
Məni qorxutmayıb nə vaxt, nə zaman.
Haqqı, ədaləti itən məmləkət
Şairə həmişə zindandı, zindan.

Mən də sənin kimi «başsız atlıyam»,
Bizə baş yapmağa zorlular gərək.
Baş ki, özgələşdi, özgə vərdisə
Yaşayan bir ürək nəyimə gərək?

2004

**SƏNİN HƏR DAŞINDA BİR
QƏRİNƏ VAR**

(Lerik haqqında təəssürat)

Güvəndiyim ocaq, sevdiyim torpaq,
Dağların qoynunda tutmusan qərar.
Mənim ər babamın yuvası-yurdu –
Sənin yaşın dərin, tarixin dərin,
Sənin hər daşında bir qərinə var.

Tarixin daş bostan yerisən, vətən,
Burda əkilmisən min ildən bəri.
Qarlı Savalanın yönüsən, vətən,
Sinəndə cücərib qoç heykəlləri.

Cəngəsər dağının zirvəsi bir ox,
Dəmirçi Məmmədin kürəsi burda.
Neçə qəhrəmanın Çənlibelisən,
Tarix yaddaşlara köçüb bu yurdda.

Qədim At axırı əfsanə, nağıl,
At gedib, nalının izi daşdadı.
Xanbulaq tarixin əltutan yeri,
Min əsrin yazısı, sözü daşdadı.

Çopur qayaların saçı dumanlı,
Daşların da alını qırış-qırışdı.
Yolları, rizləri süpürür külək.
Bilmirəm təpədə nə yır-yığışdı.

Burda Qız qalası məğrur dayanıb,
Əfçəçay seçilir yaşına görə.
Bazaryurd dağlara açılan qapı,
Xınasıg qədimdi daşına görə.

Safliğin önündə baş qaydum sənin,
Sevgimi yaşadıb saxlar daşın da.
Əridib saçında dumanı-çəni,
Boylanıb baxırsan dağlar başından.

1993

KÜÇƏ ITLƏRİ

Bu yiyəsi ölmüş
küçə itlərinə
təzə sahib tapıldı,
Yenə unutmadılar veyillənməyi.
Hər gün qabaqlarına
qırım-qırtıq atıldı,
Öyrəndilər hürməyi.
Hərdən rastlaşanda
baxışlarına yazığım gəlir.
Bir də
baxışlardakı
yalvarışlarına yazığım gəlir.
Küçə itləri
gah sərt olur,
gah kölə,
Ömür keçirirlər
sürünə-sürünə,
ölə-ölə.
Sümsünən, sülənən itlərin
Gözləri əllərə dikilir
Bir qarın çörəkçün
itlərin
yuxusu göylərə çəkilir.

Küçə itlərini
gözləməyin
nə dalanda,
nə tində.
Harda olsalar,
tapılarlar
sərgərdanlar küçəsində.

BÜTLƏŞƏN VAXTIN GƏLƏCƏK

O meydandı, o daş,
Qurtarıb «savaş».
Fırlanır dörd yanı qəzəbli bir baş...

Daha deyən də yox hardan gəlmişən
Altını oynadan sən ay bəxtəvər?
Göydəndüşmə olub o at, o meydan.
Özün də bilirsən öz məqamını,
Gözünü tutmasın nə şöhrət, nə qan.

Vallah, belə getsə, dağılar dünya,
İçini doğrayır gör nə azarı.
Ey, abırın tökülsün bunu eləyən –
Qulağın dibində insan bazarı.

Saxla öz atını, a atlı kişi,
İpinin üstünə çırpı yığan yox.
Yernən-göynən gedən qanadlı kişi,
İpini bir azca dartıb-sıxan yox.

Əsrin dodağında pıçhapıç səsi,
Bətnindən düşübsə zamanın yollar...
Haçansa bütələşən vaxtın gələcək,
Səcdəyə tələsir sərgərdan qullar.

2004

**ARAZ SAHİLİNDƏ QIRILIB
YOLLAR**

Külək pıçılıtsı yağır sahilə,
Baxışları yorur «günahkar» sular.
Dikilib gözlərim qarşı sahilə,
Susmaq da sualdı, dinmək də sual.

Sular yırğalanıb axır tənğnəfəs,
Araz, arylılığın doğum eviymiş.
İtgin düşən yollar iki sahilə
Həsrətin göyərən ağrı yeriymiş.

Bu, adi səs deyil,
torpaq harayı...
Bu od da içində elə hey yanır.
Közərən nəğmənin yangısı üstə
Yaddaşlar oyanır,
ruhlar oyanır.

Sanki bu yerlərə tələsib hicran,
Orda tənha çinar, burda göz ağlar.
Araz sahilində qırılıb yollar,
Donan baxışlarda həsrət sazaqlar.

MƏN ŞEİR YAZANDA

Mən şeir yazanda bir dərddi aşiq,
Gözümün yaşadı ağrıyan sözü.
O, mənəm, – taleyi, bəxti kəm olan, –
Harda ki gördünüz ağlayan gözü.

O, itən cığırın yorğun yolçusu...
Nə məndən sevgi um, nə görüş istə.
Keşikdə saxladım qəmli ürəyi
Unudulan eşqin yolları üstə.

Mən şeir yazanda bilmirəm kiməm,
Yazıram könlümün şikayətini.
Sussam, məndən gizli danışar qələm
Günahsız bir eşqin hekayətini.

**ÜSTÜNÜ OT BASIB
XUDAFƏRİNİN**

Özgə torpaqlara barmaq eləyib,
Tamah dişlərini qarmaq eləyib
Atdılar Arazın sahillərinə
Göynəyir sinəsi Azərbaycanın,
Keçsə də neçə il neçə qərinə...

Cinayət etdikcə cəllad öyündü,
Açıldı fikrinin xəyanət qını.
Gülüstan kəndinin qəlbi döyündü,
Xain «hiss etmədi» o sızıltını.

Ürəkdə bir daşqın, – bir qəmli avaz,
Həzin xatirələr susub-dayanmır.
Hələ axarını dəyişmir Araz,
Yatan qan qardaşım niyə oyanmır?

Hicran saatları əriyib axmır,
Möcüzə yuxular haçan olar çin?
Vətən, yadlar səni əldən buraxmır,
Üstünü ot basıb Xudafərinin.

1982

**BU DÜNYA ƏZƏLDƏN
DƏYİRMAN DAŞI**

Bu dünya əzəldən dəyirman daşı,
Üyüdür qurunu, üyüdür yaşı,
Qabağa çəkilir hər nadan, naşı,
Hələ işindədir hiylə iblisi.

Kimi çörək gəzir, kimi xəzinə,
Kimi əyri gedir, kimi düzünə,
Nahaqq batmaq istər haqqın gözünə,
Gəl ayır dünyada yaxşını, pisi!

Sonu var hər axıb gedən çayın da,
Həddi var yad evdən gələn payın da,
Gələn xoş saatın, günün, ayın da,
Gedəndə həsrəti ağrıdır gözü.

Dürmə namərd üçün sel qabağında,
Bir çöp də saxlamaz yel tabağında,
Əritdim ömrümü el qabağında,
Qoy illər yaşatsın, ürəyim, bizi.

ƏRİTDİYİM GECƏLƏR

Əritdiyim gecələrə girovdu –
Ömrümü vermişəm, neyləyir, etsin.
Saçlarımda ağ gecələr qırovdu,
Gənliyimi alıb kamına yetsin.

Onsuz da küləklər qara yel olub
Dövrəmdə fırlanır qara qarğa tək.
Mən sözü qurtarıb dar ağaçından,
Asıram qələmdən gümüş sırğa tək.

Çatdayır bir ömrün söz tumurcuğu,
Yarpağı göyərir, gülü açılır.
Sözün tikanları tuşlanır ox tək
Xain baxışlara batır, sancılır.

Əritdiyim gecələrə borcluyam,
Gəl ömrümü şeirlərdə varqla.
Gecələrin gözlərində doğulan
Məramımı səhərlərdə soraqla.

**TUTA
ƏLLƏRİNDƏN
XATIRƏLƏRİN**

* * *

Şərqdə baxtı gətirib
qərb qışının
daha qarı əriməz
yolların,
səhraların.
Rəngləri dağınıq
yarımçıq gecələrin
yuxusu gəlməz
qış səsinə.
Şərqdə qərb gecələri
ölü dənizi xatırlar.
Quşları qanadsız,
balıqları üzgəcsiz
doğular gecələrin.
Şərqdə baxtı gətirib
qərb qışının...

Cənuba tərəf
asta-asta əsir
qərb küləkləri.

Pəncərəm önündə
çırpılır ağaclar,
düşür yarpaqlar.
asta-asta əsir
qərb küləkləri,
döyür qapıları,
pəncərələri.
Alır ağuşuna
düşüncələri.
Dəyir qulaqlara
bir çəki kimi
qərb küləklərinin
yeknəsəq səsi.

Dayanmaq bilmir,
əsir aramsız,
boylanır qapıdan ümitsizliyim.
Üşüdür hər şeyi
soyuq küləklər,
əsir qərb küləkləri.

ŞAHMAT

Şahmat...
Şah piyada,
qabaqlayıb şahı at.

Dövrəsində
vəzir gəzir,
Piyadaları
əzir, gəzir.

Piyadalar
çata bilmir mərkəzə,
sinəsində ah boğulur, İlahi.
Sürətlə səddi aşır atlılar,
Öz içində şah boğulur, İlahi.

Şahmat qədim oyundu;
üstündə şah –
buyruqçu,
Sağında vəzir...

Şahmat qədim oyundu –
Sonda
Şah mat olursa,
Şah olmaq da iş deyil...

2007

VAXT

Tanrı mənə baxt göndərməz,
Gündüzüm dönər gecəyə.
Bir gözəl qız
vaxt gətirər
Vaxtım olmayan küçəyə.

Vaxt bir qızın ürəyidir,
Görüşə çağırar sevgilisini.

Vaxt tələbə yataqxanası,
qapısı gənclik
hər səhər
saat zənginə
ovuşdurar
yuxulu gözlərini.

Vaxt müəllimin tələbəyə hesabı,
tələbəninin imtahan sınağıdı.
Ehtiyatlı olun
imtahan puluyla
vaxt ölə bilər.

2007

* * *

Öləndən bir gün əvvəl
vəsiyyət edəcəyəm
ürəyimdə
dəfn ediləcəyimi.

Qırıldı içimdə
son ümid də,
payızda düşən
son yarpaq kimi.

Dəli külək apardı...
Qulağımdan getmir
son hıçqırıqlar...

2007

* * *

Payız ömrümün
son günü...
yaşillığı
köçüb gedib,
qayıtmağa yazı yox.

Bir əlçim
duman qalıb,
sığınıb saçlarıma.
Bir əlcə
güman qalıb,
çidarlanıb yollara.
Zaman da
qapımı
döymədədir bu səhər...

2007

* * *

Göyə uzanan
əlimi gördüm yuxuda.
Elə bu vaxt
bir addım aralı keçən
ölümü gördüm yuxuda.

İlan kimi
açıldı,
süründü ölüm,
Ölə-ölə
keçib getdi.
Bilmədim hansı yolu
yuxumda seçib getdi.
Yer kürəsi
ölüm ayağındadı...

* * *

Bir gəlinin
göz yaşında
dəfn olundu son ümid.

Yolların
üzü saraldı.
üzü göyə
yatan yollar
ayılmadı
ayaq səsinə.
günəş batmaqdadı
bir cüt körpənin
mavi gözlərində...

2006

* * *

Ömrün payız çağında
Saralırsa ümidlərin,
Kimsə yoxsa
ürəyini ovutmağa,
Tənhasan.

Baxışların
yolların qucağında,
Göz yaşların tənhalığa axırsa,
Taleyinə həsrət yağışı
yağırsa,
Tənhasan.

Varlığını quduz kimi
Gəmirir zaman.
Qışqırsan da,
Eşidilməz doğru səsin,
Tənhasan.

Dünya namərd körpüsü,
Keçən keçib.
«Lələ köçüb, yurd qalıb»...
Yovuşmağa yerin yoxsa,
Ocağında qorun,
Tənhasan.

Tənhasan, sevdinin,
tənhasan, sevənin yox.
Dünya udanlarındı,
Qurban gedənlərin yox.
Tənhasan...

2003

* * *

Dəniz.
Zülmət gecə,
mən...
Dalğaların
gözlərində
qara kölgə sürünür.
Bayquş bayılıtısına bənzər
bir səs gəlir
sahildə.
Şimal küləyi
Səlkələyir ağacları...

1990

* * *

mən bir qəlb aradım, qəlbim sızladı,
getmir damağımdan həsrətin dadı,
aşdım bir hasarı, gördüm dünyadı.
dünyadan o yana nə var, bilinmir.

2005

YOL

Zaman ötüb keçsə, biz ləngisək də,
Çoxdan, yol gedirik gedən qatarda.
Bir addım atdıqca sabaha sarı,
Keçir ömrümüzdən qış da bahar da.

Dartır yaxasından vaxt hər yolçunun,
Qatarsa tələsir, tələsir ancaq.
Səmtini geriyə döndərmək çətin,
Qatar keçib gedər, yollar qalacaq.

Gedər həmin yola yaxşı da, pis də,
Gələr qulaqlara sorağı, səsi.
O elə dünyadı, hər şey bərabər,
Orda üstələməz heç kəs heç kəsi.

Yolların əlləri uzalı qalar
Hicranı, həsrəti götürdüynə.
Baş qoyar dünyanın dizləri üstə,
Vaxtın qatarını ötürdüynə.

* * *

Küçəmdə əsən küləyə
Gözümü sıxıb gedirəm.
Yaxamı dartdı əllərim,
Əlimdən çıxıb gedirəm.

Dadı məndə sevdaların,
Həsrətini daddı qəlbim,
İçimdəki sevdaların
İçindən çıxıb gedirəm.

Yarı sevinc, yarı da qəm,
Yanıb-sönür özümdə şəm,
Gah bəxtimdən, gah özümdən,
Taledən çıxıb gedirəm.

HƏR QUŞA QONDUĞU BUDAĞI EVDI

Al, bu, ayrılığın cib dəsmalıdı,
Gizli dərdin aşkar göz yaşını sil.
Sonrakı taleyin ər evindədir,
Bağışla, sonrası o, mənlik deyil.

Isinməz divar da özgə nəfəsə,
Hər quşa qonduğu budağı evdi.
Əqrəb daş altında, qırğı tərədə –
Hərə öz ömrünü sürməyi sevdi.

Mən ki bir ağacam, yaşılığımdan
Bir addım ötmüşəm əvvələ doğru.
Nəyimi aparıb bilmirəm illər –
Ömrəmi olubdu, ya yaşa oğru?

Çəkmişəm gözümü bəxt qapısından,
Daha bəxtə Sarı yolum qalmadı.
Məni çağırırsa da ögey qucaqlar,
Qol-boyun olmağa halın qalmadı.

**DÖNƏSƏN UŞAQLIQ YAŞINA
YENƏ**

Uçan durnalara yoldaş olmağa
Qanadın yoxsa da, gözlə çatasan.
Uca məqamlara yetib xəyalən,
Ruhunda yaşayıb, sevgi dadasan.

Sonra da baxasan bu yer, bu aləm
Gözün görmədiyi boşluğa axıb.
Boş yerə axtarma, azadlıq-filan
Hər yerdə «ceyranın belinə çıxıb».

Yumub gözlərini, qayıdıb geri,
Dönəsən uşaqlıq yaşına yenə.
Qayğısız illərin şirin sevdası
Dola bir anlığa başına yenə.

**TUTA ƏLLƏRİNDƏN
XATIRƏLƏRİN**

Bir gün ürəyində həyat yanğısı,
Qapını astaca bir mələk döyə.
Deyə, ələyini ələyib zaman,
Qar düşüb xəlbirin fırlanan göyə.

O anda son – ölüm yatağında da
Səni yaşatmağa bir yuxun ola.
Tuta əllərindən xatirələrin,
Yaşamaq ölümdən çox yaxın ola.

Vurasan özünü dərya suyuna,
Yuxuda baş tuta balıq sevdası.
Ayılıb görəsən başının üstə
Əzrayıl oturub, qurub «bəxt taşı».

2005

ƏSRİN QADINI

Özüm də bilmirəm bu ağrı hardan
Sızladır könlümü, əsrin qadını.
Ürəyim bir parça sevgi kağızı
Gah yazıb, gah pozub zaman adını.

Gözümün içindən keçən dünyanın
Yolları başında düran sənmişən?
Özündən xəbərsiz, məndən xəbərsiz
Gözümün içində xəlbirlənmişən.

O sirli baxışlar qəlblərə hakim,
Əsrin zərif donlu «zərif qadını».
Bəlkə də kökünə manqurtlaşırsan
Daddıqca həyatın zərif dadını.

Bir an ayaq saxla, dayansın axın,
Bir az da dünyanın isməti qalsın.
Cözün dar ağacı, mən dara məhküm
Qoy hakuim gözlərin xisləti qalsın.

Mən sönən gözlərin göz yaşlarıyam,
Mən sevən gözlərin kor olan baxtı.
Deyəsən qəlbimi oğurlayıb qəm,
Özüm də itmişəm ayrılıq vaxtı.

2005

* * *

Gözlərim önündən keçdim
Saçım toz-torpaq içində.
Gördüm ömür bir ağacdı,
Saralır yarpaq içində.

Orda neçə illər keçib
Gözlərimin qarasından.
Yollar keçib vüsalımla
Hicranımın arasından.

Bu ağ yolların uzununu
Yarpaqları düşdü ömrün.
Qəm yemə tənha ürəyim,
Yenə gələr sevdiyin gün...

2006

IZ

Bütün ucalıqlar ucalmaq üçün,
Bütün alçaqlıqlar alçalmaq üçün
yaranıb, – deyənlər
yanılar bəzən.
Ucalıqda alçalmaq,
alçaqlıqda ucalmaq...

Qoca quzğun
bu yolları keçib getdi,
Yollar qalır.
Qoca quzğunun izləri
bu yollarda qaralır.

QOCA BALIQÇI

Hər gün tor atdı dənizə –
Dəniz itirirdi dənizliyini,
Dəniz itirirdi təmizliyini.
Şor sular üstündə qan ləkələri
Örtürdü dənizin mavi üzünü.

Torda çırpındıqca
canlı bir aləm,
Qosa balıqçıya gətirirdi dəm.

Bir gün
dəniz sahilində
qopan tufan
Qoca balıqçını
atdı dənizə,
Atdığı toruna
düşüb boğuldu.

Balıqlar ya tutub cəlladlarına,
onu bir səhər
dənizin dibində
dəfn elədilər...

2004

Ömür
payızında
yarpaq-yarpaq tökülüb
itir
zaman adlı məmləkətin
xarabalıqlarında.

Burda can azadlığı
Nöqtə, nöqtə, nöqtələr...
Ağaclar qurumada,
Yuxulara yaşıllıqlar gələr.

Baxın yollara,
Xabarıqlar nələr gözləmir –
sözündən asılanı,
gözündən asılanı
və bir də
zamana asi olanı...

2005

* * *

İçimdəki yarpaq-yarpaq
saralan ümidlər
sonsuz deyil.
Bu axşam töküldü
ayaq altına.
Bu gecə dağımıq yuxularımdan
kırpiklərim nəm götürdü,
baxışlarıım qəm götürdü.
Tənhalığın divarları arasında
ürəyim qəfəs quşutək
çırpıldı
göz yaşlarıma.
Eşitdim məhkumluğu
ürəyimin səsindən.
köksümün
bir daş altda,
bir daş üstə –
deyən nəfəsindən.
Bu gecə ürəyim
göz yaşımın içində
batan
ümman gəmisinə bənzədi
ümitsizlikdən

2006

Çiynim üstə gedən tabut ümididir, Son
mənzilə aparıram bu səhər.
Haqq itirən bir dünyaya qayıtmaz
Dünyasından vaxtsız köçən ümidlər.

2005

* * *

Səbrim mənim baş daşımıdı,
Elə qoyulub,
Səbrimlə aramda boğulub səsim.
Susduğum dünyadan çıxma bilmirəm,
Yolları bağlıdı
mən ha tələsim.

Səbrim başdaşıtək
çoxdan qoyulub,
Olandan-olmazdan,
yoxdan qoyulub.

Daşlaşan səbrim ovula bilər,
Sükut dünyasının məzalığından
Qovula bilər.

Daşların arasında
bilinmir yeri,
Hardasa qurub bardaş...
Başdaşların arasından yavaşca yeri,
Səbrim oyanar, qardaş.

NECƏSƏN, ŞAIR?

Doğulanda
daş üstündə doğuldum,
Yolum daşdı...
Sağım daşdı, solum daşdı.
Çörəyim də daşdan çıxır.

Hər şeyə dözüürəm –
İradəm daş,
Səbrim daş.
Gün keçir yavaş-yavaş.
Dalıram bu dözüümə,
Və xəlvətə çəkilib,
Deyirəm öz-özümə –
Hə,
necəsən, şair?!

* * *

Taleyimi
yazdığım sözlərdən,
Həsətimi
baxdığım
yollardan soruş.
Onda biləcəksən
Necə olur
ayrılıqdan əvvəlki
son görüş.

2005

* * *

doğuluşdan əvvəl gəlir
sevinc də,
qəm də.
bəxtsizlik,
xoşbəxtlik –
nə var taledə.
ömrün baharından
sonradı ancaq.
uçulmuşam sözümdən,
yıxılmışam özümdən,
özümdən sonra
nəyim qalacaq?

2005

* * *

Dünyada qəmin olmazdı,
müəllim olmaqdan
Taksi sürücüsü olub
hər gün çıxaydın yola.
beş-on manat «xalturan»,
yanında da...
görmədiyin adamlar,
görmədiyin əyləncələr...
dünyada qəmin olmazdı.

hər gündə yeni «sevgi»,
hər gün «xumar» gözlərin
«klientlər» nəşəsində
dünyada qəmin olmazdı.

nə vecinə
körpələri
ölü doğulur dünyanın,
taleyinə
kefli düşübsə ömür...

2007

* * *

İllərin birində
kəndimi
özünə sürgün etdilər.
İxtiyarı getdi əldən,
«dözümə» sürgün etdilər.

Torpağını aldılar,
Dinmədi.
Məktəbini qopardılar,
Susdu
Anadan əmədiyini
burnundan gətirdilər,
Yediyini qusdu o.

Deyəsən
zamanın da
qulaqları kar olub,
Hələ sürgündü kəndim...

2007

* * *

Unudulmuş bir taledi söz,
hələ ki,
verilir qulaq ardına.
Susduqca dəyərində...
deyiləndə qiymətdən
yazılarda gözdən düşür.

Yalançı xırdaçılar,
bir də sözbazlar bilir
nədir söz.
Söz sağlam,
sağmal beyinlərdən
sağılında da
ölür bəzən
məqamı gələndə.

Əsrimizdə söz oyunu –
kiminə qiymətlidir,
kiminə qiymətsiz.
Söz İlahi məqamdı,
əvvəl-axır
qabağında çökməliyik biz.

2005

* * *

dayanacaqlar
və ağaclardan xoşum gəlir.
qatarlar, maşınlar sütüyür.
ağacların kölgəsində
yollara boylanın ümid var.

dayanacaqlar
qəribə məkəndi,
ağacların gözləri yol çəkən –
təkcə onlar dözümlüdü
gözləyir axıracan.

maşınlar gəlir,
maşınlar gedir...
həyat əvvəldən nədir, neçindir.
dünya da
gəliş-gediş üçündür.

zaman bir qatar,
yükünü çiyinlərində
aparır yollar...

* * *

Bu gecə
saat taqıltısında
eşidirəm dünyanı,

Başı üstündə
ağ donlu
qara sevdalı cəllad.
Edam kötüyü üstə
köksü qalxıb-endikcə
ölümünü gözləyir.

Əlləri göylərə,
gözləri cəllad
əllərinə dikilmiş,
Yuxuları ərşə çəkilmiş
dünya
Baxır məsum
körpələrin
baxışlarıyla...

2005

* * *

Ölməyə yer axtarıram,
qalmağa zaman.
Ayağım altında yer,
başımın üstündə göy.

Yerlə göy arasında
boğuluram içimdə.
Ömür ayrılıq doğur,
ölüm qovuşmaq,
doğuluram içimdə.

Ölməyə yer axtarıram.
Bu qərib məmləkətdə
Vətən kimin,
yer kimin?

Ölməyə yer axtarıram...

* * *

dayanacaqda
canlı
bir qadın heykəli,
çılpaqlığını
örtən gözlərim
utana-utana
gizlətdi onu.

indi
hər addımlıqdadı,
ətrini itirmiş
qadın kölgələri
dolaşır dünyanı.

SƏS AZADLIĞI

Qanadları qırılan
qağayı fərqiyyədi
azadlığa can atan
məhbusun səsi.
İki səs – iki haray –
Qağayıya sahil,
məhbusa zindan qəfəs.
Boğulur səs,
ölür səs.

Vaxt kürsüdən bağırır –
Bu səs azadlığıdır.

* * *

Sərhədd düşüb səadətlə aramda,
O, o tayda, mən yanırım bu tayda.
Ümidlərin dəfn eləmək vaxtıdı,
Ölənləri saxlamağa nə fayda.

2005

* * *

Yaddan çıxdı
yarpaqların qışqırığı,
Yaddan çıxdı
ağacın ana fəryadı.

Yarpaqlar güllələndi,
budaqlar qurudu,
ağacın qanadsız qaldı.

Göz
yaşları
sualdı...

Ağacın rəngi solğun,
Küçələrin qan rənginə
düşüb axşam.
Mən belə axşamları
Şəhid məzarlarına
kölgə düşən
üzündən oxumuşam.

2004

* * *

Çiçək səhər doğulur,
dodağında şəh,
Hicran qəfil doğulur,
Yanağında göz yaşı.

2005

YOL GEDİRƏM

Yol gedirəm,
Ayağымda «dəmir çarıq»,
əlimdə əsa.
Dünyadakı hər sədaya
qulaq asa-asa.

Bu yoldadı qıl körpüsü,
cəhənnəm də,
qır qazan da.
Can çürüdür bu dünyada
«it əzabı çəkənlər də»,
yol azan da.

Dünya dərdin zəvvar yolu,
Gəlib keçir ürəyimdən
gah ağlağan, gah da gülər.
Günahsa da, savabsa da,
Şair dərdi çəkə bilər.

Yol gedirəm
bir arzunun,
bir ümidin cığırında,
Sonu boşluq...

Hardan keçsə,
harda bitsə
Özümüzdən gəlib keçən,
özümüzdə bitən yoluq.

ZIYARƏTƏ GEDƏN YOL

Qoca zəvvar
ziyarətə gedən yola tələsdi,
... Yetdi mənzil başına.

Divardakı
şəkillərdən səs gəldi;
mənəm sizə həyat verən,
dünya mənim evimdi.

Qoca zəvvar
qəfil səsə sevindi.

Bu an
qulağına gəldi özgə səs,
danışdı qaranəfəs:
– Şəkillərə inanma!..

Duruxdu zəvvar,
budaqları qırılan
ağaclar yadına düşdü,
balıqları ovlanan
dənizlər yadına düşdü,
süları lillənən
çaylar yadına düşdü.

İki səda arasında
susdu zəvvar,
Ziyarətdən qayıdırdı
getdiyi yollar...

* * *

Mənim tənha qalan ürəyim, sənin
Qapına nə qədər həsrət yolu var?
Bükülür hicranın payız qolları,
Çox çəkməz, qayıdıb gələcək bahar.

Dən yeri ağarar baxışlarımda,
Bir zəif qaraltı görünər ancaq.
Səhər taleyimin üfüqlərində
Kim bilir, bəlkə də, tonqal yanacaq.

Mənim tənha qalan ürəyim, sənin
Qapını döyməyə yaxındı yollar.
Yenə yuxularım çəkilir ərsə,
Çəynimə yük kimi düşür xəyallar.

* * *

Belə ömür nəyə gərək? –
Ürəyinin səsinə
eşitməyib, sürünürsə.
Mənliyini ayaqlayıb,
özgə kürkə bürünürsə.

Istisi sovuşub gedər
bayağı sevdaların –
Çölündən içinə kimi,
içindən çölünə kimi,
Axırı
ölənə kimi...
Belə ömür nəyə gərək?

O QADININ GÖZ YAŞLARI

ÖLƏN BƏXTİM VƏ O...

O gün dəfn elədim ölən bəxtimi,
Ardınca bir «uf» da çəkmədi kimsə.
Qəbrinin üstündə kimsəsiz kimi
Sanki başdaşıydım ölən bəxtimə.

O da keçib getdi soyuq baxışla,
Əksi göz yaşımın lilində qaldı.
Kələkli, yağışlı gələn ömrümüz
Ayrılan yolların əlində qaldı.

QIŞ GECƏSİ

Məndə də
tənhalıq gecələyirmiş,
Nə çox uzun çəkdi bu qış gecəsi?
Pəncərəm önündən
çox uzaqlara
boylanıb baxıram tənhalığımdan.

Nə çox uzun çəkdi bu qış gecəsi?
Həsrət uzansa da,
xəyallarımda
yollar gəlib çıxır bir addımlığa.
Sanki qovuşmağa qoymur bir divar,
Bir üzündə mənəm,
bir üzündə sən.

Nə çox uzun çəkdi bu qış gecəsi?
Mənim gözlərimdə
əriyir gecə –
əriyir,
əriyir
qurtara bilmir.
Mənim tənhalığım durur gecədə,
Yaman uzun çəkdi bu qış gecəsi.

2007

O QADININ GÖZ YAŞLARI

O qadın yaşayıb səndə,
Sənsiz ömür sürən qadın...
Əslində,
sənin sevgin
sual altına düşən
çətin cümlə kimidir.

Getdiyın yol
ayaqlarından,
baxdığın pəncərə
gözlərindən asılı qalıb.

O qadının göz yaşları
yaşayıb səndə,
Xatırlasan,
gözlərindən axacaq
gizlətdiyin göz yaşları –
o qadının baxışı,
kiprikləri, qaşları
bir vaxtlar sənə axıb,
indi səndən axacaq.

MƏDİNƏNİN GÖZLƏRİ

Mədinə yaxşı qız idi,
Qaçırdılar bir axşam.
Baxışları düşüb qaldı
köhnə Levandovski küçəsində.
O qızın
mənə deyəcəyi son söz də
qaçırıldı,
qalda ürəyində.
Mədinənin gözləri
qayıdıb o küçəyə.

Adamlar görməsinlər –
gizli-gizli
tinlərdən
boylanır arxamca.
Mədin bir sevgi göndərmişdir mənə,
O sevginin adı həsrət idi...

2007

* * *

Uğursuz bir eşqin
boğulan göz yaşını
dəfn elədim içimdə.

Yarpaqları qəm içən
tənha bir ağac kimi
saraldı ümidlərim.

İndi daha
gözlərimdən,
ürəyimdən,
əllərimdən tökülür.

Saralan yarpaqları
ağac necə saxlasın?

* * *

son görüş axşamından
hicranlı yol qalacaq,
üşüyüb çəkilsən
xəyallar qucağına.
sonra da
həsrət səni
sıxar qəm bucağına,
görmədiyin illər də
gələcək göz önünə –
görəcəksən
günlərin köçü hələ yoldadı.
heç nə qazanmamısan,
illər səni aldadıb.

2004

* * *

Qarışır yuxu tək ötər günlərim,
Sənin də surətin qarışar onda.
Qarışıq surətin dolar gözümə,
Itəcək qarışıq xəyallarımda.

Bu şəhər,
bu küçə,
bu yol ayrıcı...
Səni axtaracam neçə baxışda.
Aldanar gözlərim gündə neçə yol,
Səni itirəcəm hər aldanışda.

Nə bilim, bəlkə də məndən xəbərsiz,
Sən də boylanarsan getdiyim yola.
Yuyub göz yaşınla baxışlarını,
Sərərsən həsrətdə itdiyim yola.

Qarışıq yuxu tək ötər günlərim,
Itəcək qarışıq xəyallarımda...

2006

* * *

Sənli xatirələr döyür qapımı,
Təkcə xatirədir isidən məni.
Darısqal mənzilli yay gecəsində
Sənin həsrətindir üşüdən məni.

Dörd divar arası,
Ötür saatlar,
Nədir tənhalığın, təkliyin sonu?
Həsrətin yazılıb yollarım üstə.
Hansı baxış ilə oxuyum onu?

Sənli xatirələr döyür qapımı,
Oyadır ən kövrək duyğularımı.
Sənli xatirələr qıcağında mən
Görürəm ən şirin yuxularımı.

2006

**MƏNİM GÖZLƏRİMDƏ BİR QIZ
ŞƏKLI VAR**

Eşqin yollarında azan yolçuyam,
sürməkdən yormuşam öz atımı da,
Unuda bilmirəm əvvəl sevdiyim,
sonra sevmədiyim o qadını da.

Baxmaqla, duymaqla qıسادı, bəlkə,
həsrəti bir qədər yollar uzatdı.
Bitib tikanların yarpaq bələkdə,
əlimi uzatdım, sansıb qanatdı.
Mənim gözlərimdə bir qız şəkli var,
baxışı xatırlar necə də səni.
O şəklin üzündə axtarım bir az,
mənə baxan güzgü görübmü məni?

2004

* * *

Hər gün sevdiyim
siqareti çəkirəm,
canımdan çıxır tüstüsü...
Qadına sevginin də
siqaret kimi
içində tüstü gizlənib.
Hər kişinin ürəyində
sevdiyi qadının
büstü gizlənib.
Sevgisini
gizlədir ömrünün axırınacan
başından tüstüsü
çıxan kişilər.
Qəzəbini yeyib,
hirsini udub,
dişini-dişinə sıxan kişilər.
Sevilən qadınla
sevən kişinin
naməlum eşqində
ömür saralır.
Hələ ki tüstülər
çixmır canından.

2007

UZAQ SEVGİMİZİN YAXIN HƏSRƏTİ

O axşam – bir şeir oxu, – dedin sən,
Hicranla, həsrətlə dinsin hər sözü.
Oxu, qəmli oxu,
sən Allah, – dedin,
Kövrəltsin ürəyi, yaşartsın gözü.

O axşam
yaşardı gülər gözlərin,
Demə görüşümüz orda bitirmiş.
Mənim həyatımda böyük ağırdır, –
Səni gözüm sevib, gözüm itirmiş.

...Sənsiz addımladım sahil boyunca,
Dayanıb bir az da sulara baxdım.
Şıltaq dalğaları süzüb doyunca,
Sahilə yazılan suala baxdım.

Qoşa gəzdiyimiz sahil bağı da,
Bağdakı qocalan çinar da durur.
Sənin yoxluğunla varlığın
həmin
Sahil yolundakı baharda durur.

Hərdən vərəqləyib köhnə təqvimi...
Görürəm aradan çox illər keçib.
Yaxını, uzağı aradıqca mən,
Duyuram ömürdən fəsillər keçib.

Mən başqa sahildə, sən başqasında,
İllər də qınadı bu məhəbbəti.
İndi iki qəlbi yandırır-yaxır
Uzaq sevgimizin yaxın həsrəti.

2007

* * *

Qaranlıq küçədən keçən gecədə
Özüm də bilmədən itirdim səni.
Yuxumdan qayıtdım həmin küçəyə,
Yuxumu danlayım, yoxsa gecəni?

Bilirəm, bir daha qayıtmaz geri,
İllər yeyin oldu, ömür də keçdi.
Günahlı, günahsız...?
Yansa da ürək,
Sənsiz hicranın da qiyməti heçdi.

* * *

Bu gecə
xəyallarımda
səni sevmədiyim
günlərə döndüm.

Gördüm
vəfasızlıq
aldadıb məni.

Özümü danladım...
O günlər
sevməkçün
daha gözəlmiş...

O QADININ GÖZLƏRİNDƏ

Dünya dayanacaq.
yol qırağında
yolçuluq eləyir gəlib-gedəni.
Burda öz dünyamda əylənib bir az
Bağışla,
bir anlıq unutdum səni.

Bax elə bir anın rəsmini çıxdım...
Mənə tanış gəlir o qadın nazı.
Baxışı üzümdə, gözü gözümdə,
Həsrəti ömürlük yazılan yazı.

Bəlkə də,
bəlkə də yollar axtarır
Yol azan ömrünün tənhalığında.
Baxdığı gözlərin dibsizliyində
Sonu görünməyir tənhalığın da.

O qadın axtarır unuduğunu,
Tapsa, soyuyarmı qadın həsrəti?
Mənsə o gözləri içim gözümlə,
Bələnim hicrana,
dadım həsrəti...

* * *

yata da bilmirəm,
pözub xatirələrin
gecə sakitliyini.

unutdurub
tənhalıgımı,
bir anlıq
həsrətim
qucaq-qucaq.

səndən sonra
yadımda
ən çox
səni unuduğum
günlər qalacaq.

* * *

Gözlərin
gəlib yadıma,
baş-başayıq otaqda –
mən
və sənin gözlərin.
oxuyacağıq yolları
yenə əsən küləklərdə,
gələn payızda...
Qoy bir görüşümüz də
keçsin xəyallarda,
bu da
bir təsəllidir
unudulmuşlara...

* * *

sənə yazdığım nəğmələr
yaddaşımın bir küncünə
yığılıb-qalıb.
səni sevdiyim günlər
iyirmi il əvvələ
dağılıb-qalıb.

indi
kitab rəfindəki məktublar
dağınıq günlərimdən
qalan xatirələrdir,
saralan arzu kimi
son ümidə söykənib.

2005

QORXU

«Mən səni sevməkdən qorxuram yaman»,
Qorxuram ayrılıq haqlaya yolu –
Qona pəncərəmə bir həsrət quşu,
Bitə yaxasında bənövşə kolu.

Bizim bəxtimizin çıxdığı yolda.
Nə yağış çisələr, nə qar görünər.
Bizim bəxtimizin çıxdığı yolda
Hicranlı həftələr, aylar görünər.

Hələ gizli-gizli, qarabaqara
İzlər qorxu hissi sevgi hissimi.
Sevməkdən qorxuram,
sənli sevgimə
Göz dikən hicrandan qorxduğum kimi.

2007

* * *

Sirli bir ömür var sənsizliyimdə –
Hər yanda bir xəyal surətin gülür.
Bilirəm,
O ögey baxışlarında
Sənə yad görünən bir sevgi ölür.

Mən tənha olanda həsrətim dərin,
Hər gün ünvanıma bir qorxu gəlir.
Sanıram eşqin tək solan gözlərin
Sanki güllələnmiş xatirələrdir.

Yolumu haqlayan sazaqlar kimi
Əsmə taleyimə,
dönüb gəlmişəm.
Ac, tənha dolaşan yalquzaq kimi
Alıb dişlərinə ürəyimi qəm.

Mənim günahımla əzabım fərqli,
Səni sevmədim ki yozulmaq üçün.
Sevmişdim öz ahım,
öz günahımın
İçində əriyib,
üzülmək üçün.

2007

Gecənin sükutu hər şeydən dərin,
Qoymur gözlər dinə, baxışlar dinə.
Uzaqdan yol gələn xatirələrin
Dağılıb gecənin dərinliyinə.

İçib ovuc-ovuc, qaranəfəsə
Tənha gecələri qara gözlərin.
Oxumaz qəlbinin pıçıltısında
Qərq olub, çəkilib dara göz-lərin.

Gizlənilib gözünün qaralığında,
Ağlama, gözündən tökülər gecə.
Onda çiçəkləyib xatirələrim,
Qorxuram içindən sökülə gecə.

Dağılıb gecənin dərinliyinə
Uzaqdan yol gələn xatirələrin.

2004

BU EŞQIN

Səndən sonra neçə çiçək boy atdı,
Mın zəng ilə bağça-bağı boyatdı,
Daha sənin arzuların boyatdı,
Yollarından dağılıbdı bu eşqin.

Hicran ömrü ürəyimdə gecələr,
Baxışımı göz dikdiyim yol əzər,
Yanıb-yanıb külə dönən ümidlər
Yaxasında ağ olubdu bu eşqin.

Ürəyində sevgi qaçqın, gəzərdin,
Bu ömürdə nə əkmişdin, nə dərdin?
Səndən sonra etibarlı həsrətin
Sinəsində ah olubdu bu eşqin.

2007

* * *

Demirəm göyləri göylərdən endir,
Demirəm hər şeyi taledən istə.
Onsuz da həsrətə dolan gözlərin
Tökülüb baxdığın yolların üstə.

Qıymıram yolları ayaqlamağa,
Sənin gözlərindən keçə bilmirəm.
Qalmışam hələ ki, yol ayrıcında
Hansı ilə gedim, seçə bilmirəm.

Ömrün dolayında gecikir qatar,
Axırı bir gün də mənzil başıdı.
Sonra kimsə deyər heyif, çox heyif,
Bu qatar uğursuz sevgi daşdı.

Sənin gözlərindən keçə bilmirəm,
Bu ki gizli deyil,
Bu ki ar deyil.
Sevənlər hardasa xoşbəxt olsa da,
Hardasa sevənlər bəxtiyar deyil.

* * *

*«Küçələrə su səpmişəm,
Yar gələndə toz olmasın...»*

Bilirəm, sən daha gəlməyəcəksən,
Batacaq gözümə bu tozlu yollar.
Ayrı bir küçəyə dönəcək yolun,
Gözümdə qəm-kədər tumurcuqlayar.

Daha küçəmizə ümid yerinə
Göydən də şıdırğı daşlar yağacaq.
Hicran həsrət yığar baxışlarıma,
Qarıma payızlar, qışlar yağacaq.

Sən özgə baxışla qarşılanarsan,
Su səpər birisi küçə boyunca.
Onda biləcəksən yanıldığını –
Sən ayrı küçəyə qədəm qoyunca.

Daha gec olacaq geriyə dönmək,
Sənin qədəmində sevgi öləcək.
Yatacaq yolların torpağı-tozu,
O gündən ömrünə duman gələcək.

O gün baxışımı yığıb birtəhər
Sən gedən yollara Baxa bilmərəm.
Bilirəm,
çətindir, qapınızacan
Sürünən həsrəti yığa bilmərəm.

YADINDAMI?

Yadındamı, əsdi külək
sevgilərin barış günü? –
Sahil bağı açdı çiçək
sevənlərin görüş günü.

Pəncərəni döydü baxış,
sən də baxdın mənə sarı.
Əsdi külək, yağdı yağış,
mənə verdin ilk baharı.

Yadındamı, yaz axşamı
sizin küçə, sizin dalan?...
Pəncərədən baxan gözəl,
o dalanda duran oğlan...

Necə oldu o illərin
yuxubilməz gecələri?
Necə oldu o yolların
addımlanan küçələri?

Yadındamı
yadımızdan çıxan illər?
Yadındamı
yadımızdan çıxan yollar?
Y a d ı n d a m ı?...

* * *

Səni sevən tapılar
bir gün ümidlərində
Bir gün
Yollar başında
ayrılanlar
qovuşar.
Onun gizli surəti
gələr göz qabağına,
pıçıldar qulağına
sevgi məktublarını.
Səni sevən tapılar,
Tanhəlq küçəsində
kəsəcək də yolunu,
tutacaq da əlini,
Döndərəcək səmtini
yolunun
həmin axşam
əzizlənen,
sevilən
ilk görüş yerlərinə.
Kəssə də qabağını
İsti səmum yelləri,
soyuq qərb küləkləri,
səni sevən tapılar
bir gün yuxularında,
bir gün yollar başında,
bir gün ümidlərində...
Sən də seviləcəksən,
buna əmin ol, yəqin,
yaxındadı həmin gün.

* * *

Bir az
özümdən aralı
Yol ayrıcı,
bir də mən,
bir də sənin surətin...
Yarpaqlar düşür
ömrün budağından,
küləklər əsir yenə.
Sənin xəyal surətin
yola tələsir yenə.

Bir az
özümdən aralı
Yol ayrıcı,
bir də mən,
Bura gəlib-gedəndən
bir addımlığımda
saçlarıma düşüb dən.

* * *

Arzularım
yuvası
uçulmuş
qaranquş kimi
pərən-pərəndi.
Uçur
sevgimizin
mərəzi üstə.
Ümidlərim
bir damla
göz yaşı kimi
üzümdə
quruyub
bu axşam.

Bakı ...

* * *

ürəyim
qəm qapısıdı,
bir üzündə mənəm,
bir üzündə sən.
ikimiz də
gözləyirik
açılan yolları

* * *

baxışım döydü qapını,
açan əllərin göründü.
sonra məndən üz döndərüb
qaçan əllərin göründü.

gözlərinin soyuğunu
üzümə çırpdı küləklər.
mən qaçdığım tənhalığı
yenə də gördüm bu səhər.

* * *

ayaqlarım
yolölçəndi haqqa sarı.
hər addımına
zaman çəkib hasarı.

BELƏCƏ YAŞARAM

Daha baxışları yığ yollarımdan,
məni sevən gözlər qaldı uzaqda.
Sənin ürəyinə ürək bağladım,
etibarsız oldu o da sınaqda.

Mənim taleyimin anası olsün,
görməsin bu eşqin hicran dəmini.
Tanrı da yazanda alın yazımı,
qəm ilə kökləmiş öz qələmini.

Beləcə yaşaram təqhalığımda,
yorular həsrətdə avar qollarım.
Çıxacaq ümidim dərd qapısına,
hicran ayağında azar yollarım.

2005

* * *

baxışların sevgi məktubu,
yazısı göz yaşı.
cavabı yoxsa,
ha onu daşı...

Ey yola zamanın hökmülə çıxan,
Taleyin hökmünü unudub keçən.
Ömür-gün sınağı beləmi adi?
Beləmi istədin öz ömrünü sən?

Təbiət bəxş edən gözəlliyini
Əlindən nə üçün alırsan belə?
Qazancın nə olur itirdiyinə, –
Qəlbinin odunu verirsen yelə?

Atüstü gözəllik, süni səadət
Yalan sevda kimi ömrü olmayan...
Bəzən də uğursuz insan ömrünü
Dəyişir bir məqam, dəyişir bir an.

Məndən incisən də «dünya gözəli»,
Əyləncə sayıram səadətini.
Saçlarında nəfsin gəzən əlləri
İtirib qadınlıq ləyaqətini.

**HƏSRƏTİN HƏR GECƏ BAŞIMI
QATAR**

Yenə yada düşdün,
kövrəldim yaman...
sənmi günahkardın, mənmi günahkar?
Bilmədik ki, nədən başlandı o an,
Bilmədik nə üçün ayrıldı yollar.

Əlimdə əlinin nəfəsi isti,
Telində əlimin izi qalıbdı?
Könlümdə həsrətin vida nəğməsi
Könlündə sevginin közü qalıbmı?

Bir addım uzaqsan,
bir addım yaxın,
Qəlblə göz arası nə uzun oldu?
Mənim ünvanıma düşən ayrılıq
Sonu görünməyən nə uzun yoldu?
Hər səhər güzgüdə daraqlanırsan,
Baxıb keçmişinə,
varaqlanırsan...
Baxıb görürsənmi hər darananda
Qara tellərində bir cüt göz yanır?
Tənha taleyində baxışı qəmli
Ağlayan, sızlayam ürək dayanır?

Bu yalqız gecədə
yalqız bir ürək,
közərən bir ocaq,
sütüyən qatar...
Sənin gedişinlə üşüdü sevdi,
Həsrətin hər gecə başımı qatar...

* * *

Xəyallarımda itib tənhalığın,
Yuxusuz gözlərin
baxır yollara.
Çinar kimi bitmisən
həsrətimin o başında,
əllərin uzalı qalıb,
Qəm gizlənib baxışında.

Baxma yolların uzununu,
Ümidlərin saralar.
Görüb illərin üzünü,
İçində tənhalıq yaşar.
Xəyallarımda itib baxışların,
Rəsmiini çəkirəm.
Bu, çəkdiyim şəkillərin
ilk sınağı.
Göz yaşlarından sonra
Nə qəribədir
üzünün «göy qurşağı»!

Sonra da kim bilir, haçansa, nə vaxt,
Gəldik bu dünyaya qəmsiz, kədərsiz.
Bilmədik xoşbəxtlik, ya da ki bədbəxt?
Ayrıldıq, onu da heç bilmədik biz.

Sən demə ayrıymış yolumuz elə,
İndi o qəlb hanı?
İndi yadınsan.
Nə bilim, bəlkə də, indicə burdan
İstehzalılı keçən qızsan,
qadınsan?

Bəlkə deyəcəksən: «Biz ayrılıanda,
Günəş ki sönmədi, Ay ki batmadı,
Çaylar daynmadı, susmadı dəniz...»
Mən onu bilirəm,
Tələh susandan,
Yollar ayrılıandan tənhayam sənsiz.

NƏ DEYİR QƏLBİNİN PİÇİLTİLƏRİ?

İllər nə vaxt keçdi, nə vaxt bilmədim,
Qaldı uzaqlarda o qara qız da.
Təkcə sırımizi yollar bilirdi,
Hələ gizli qalıb öz aramızda.

Qaldı baxışların kirpiyi yaşlı,
Görəni oldumu məndən savayı?
Daha nəyin qalıb gözəlliyindən,
Nəyin var saçında dəndən savayı?

Nə deyir qəlbinin pıçıltıları?
İndi xoşbəxtsənmi, deyə bilmirəm.
İçində başlayan qorxu küləyi
Çəkib ümidlərin üstündən qələm.

Belə gəlməyəydin görüşə barı,
Olanı-keçəni axı kim bilir?
Mənsə yaşayıram ötən yolları, –
Bizim sevdimizdən bir xatirədir.

Onsuz da o sınıq, lalı baxışların
Xəyalı mənimdir, gerçəyi onun.
Yaşadım bir ömrün xəyal eşqini
Həsrəti mənimdir, çiçəyi onun.

Nə deyir qəlbinin pıçıltıları?
Nə deyir?
Kirpiyin nəmi dayanmır.
Bəxtindən ömrünə əsən küləkdə
Tənha gözlərinin qəmi dayanmır.
Nə deyir qəlbinin pıçıltıları...?

2006

BU GÜN AYRILIRIQ

Bu gün ayrılıriq,
bu bir xatirə...
Sevib günahkarıq,
Sevmək «günahmış».
Bizim eşqimizə qınaq dünyanın
Öz sevgi dünyası amanmış, ahmış.

Bu gün öz içimdən doğulan qışam,
Arzum qanadlanmaz illərə sarı.
Mən özümdən əvvəl çox qocalmışam,
Dönüb nağıllara ömrün yolları.

Ayrılıq...
Bu hökmü nə zaman verib,
Nə tale istəyib, nə vaxt gətirib.
Tanrı sevgisinə yaranıb həyat,
Bizisə dünyaya bədbəxt gətirib.

Bizim nağılımız bura qədərmiş,
Xatirə ömrümüz bundan o yana.
Özündən ayrılıb, özünə dönmək
Həyat dərsi olur bəzən insana.

Səni bu şəhərdə qoyub gedirəm,
Bir tale ömrünü yaşaya bilsən...
Ölən ümidlərlə doyub gedirəm
Bu ögey baxışlı doğma şəhərdən.

Sənin gözlərindən axan göz yaşı
Qadın ürəyinin harayı, ünü.
Sənin göz yaşından oxuyuram mən
Qəlbinin səsini, döyüntüsünü.

Bu gün ayrılıriq, bu bir xatirə...
Sevib günahkarıq, sevmək «günahmış».
Bizim eşqimizə qınaq dünyanın
Öz sevgi dünyası amanmış, ahmış...

EŞQIN

Sökülür dan yeri,
gecikir qatar,
sənsiz qayıdarmı yolları eşqin?
Hardan baş qaldırdı dəli rüzgarlar,
Çırpıldı üzünə telləri eşqin?

Sevgilərdən keçir xilqətin yolu,
Sevənlər yaşayır hər çətin yolu,
Yağdı ilk baharda bir qəfil dolu,
Dondu, açılmadı gülləri eşqin.

Taledən, qismətdən dönüb gəlmişəm,
Ötən xatirələr ömrümü zə qəm,
Mən özüm özümdə əsən küləyəm,
İtib yaxasında yelləri eşqin.

Aşla bilərmə hicran hasarı? –
Məramın yolunda sızla, ha zarı...
Çölümdən içimə dərd damcıları
Axanda lillənib selləri eşqin.

2005

**ÖMÜR SAHİLİDİ DƏNİZ
SAHİLİ**

Ömür sahilidi dəniz sahili,
Yenə bu sahildə durmuşam sənsiz.
Tənha bir sevginin hekayətini
Mənim qəlbim kimi danışır dəniz.

Mənim taleyimın ürəyi kövrək,
Dəniz sahilinə gələcəkmisən?
Yenidən üz-üzə gəlsə baxışlar,
Bir ömür yaşamaq olarmı görənlər?

Təzədən yaşasaq sevgi ömrünü,
Yenə də ayrılıq, həsrət olarmı?
Qayıtsan ömrümə bir həyat kimi,
Yenə də ayrılıq, möhnət olarmı?

Burda əzizlənir sevən könüllər,
Əsəblər daranır səbrin əlilə.
Günəş də saçımı yuyur dənizdə,
Külək də danışır dəniz dililə.

Ömür sahilidi dəniz sahili...

2005

QAYITMAZ

Daha gözlərini dikmə yollara,
Atüstü sevdalı yollar qayıtmaz.
Qüvəndin nəşəli gələn illərə.
İllər ötüb keçdi, illər qayıtmaz.

Vüsali bitsə də, həsrəti bitməz,
Çayları quruyar, sahili itməz,
Baxışın yol eylər, əllərin yetməz,
Gözlər yaşarsa da, sellər qayıtmaz.

Deyirəm – nə əyil, deyirəm nə sını,
Kövrək ümidlərin ayaqlanmasın,
Ömrünü şam kimi əridən qadın,
Sən dönən bahara güllər qayıtmaz.

Gözləmə, qayıtmaz sultan ömrünü,
Balını kim çəkdi o şən ömrünün?
Tənha külək kimi azan ömrünün
Dadını aparən yellər qayıtmaz.

* * *

Bu tənhalıq olmasaydı,
gözlərim gözlərin boyu,
əllərim əllərin boyu
olmazdı.

Dodaqlarım
saçların boyu qalxır,
gəzir,
gəzir,
dolaşır saçlarına
həsrətli öpüşlərim.
Həsrətimin ayaqları
üzülür yerdən,
Saçlarımın qarı
tökülür dən-dən.

Nə xoşbəxtəm xəyallarda!
Nə bədbəxtəm həyatda!
Ancaq bir təsəlli var,
Saçlarının
sevirəm – deyən pıçılıtsı
qalır yadda...

2004

**BU GÖRÜŞ BƏLKƏ DƏ
OLMAYACAQDI**

Bü görüş bəlkə də olmayacaqdı,
Demirəm sevgidə sınamaq olmaz.
Bizim taleyimiz yazılıb belə,
Tanrını heç zaman qınamaq olmaz.

Bizi uzaqlara aparən yollar
Qaytarıb, yenidən görüşə bilək.
Qaytarıb bu axşam görüş yerinə,
Qalmasın ürəkdə son arzu-dilək.

Bu, ötən günlərə bir qayıdışdı,
Göz-gözü oxşayır, baxış-baxışı.
Bu biz doğulmamış bir yazılışdı,
Yağır yanaqlara payız yağışı.

Bizə də yağışlı bir axşam düşüb,
Silinsin gözlərdən həsrət dumanı.
Əgər olmasaydı görüş yerləri,
Sevgilər tutmazdı bütün dünyanı.

GÖZ YAŞLARINDA

Sevdamin köçəri quşumu oldun?
Eşqin qəfil düşən qışımı oldun?
Qazancım gözümün yaşamı oldu? –
Mən səni gizlətdim göz yaşlarında.

Baxdı, yollarına baxdı gözlərim,
Sən gedən yollara yağdı gözlərim,
Qəmli baxışında axdı gözlərim,
Mən səni gizlətdim göz yaşlarında.

O gözlər gah isti nəfəsə döndü,
Bəzən də bir soyuq qəfəsə döndü,
Ürəyim ya susdu, ya səsə döndü,
Mən səni gizlətdim göz yaşlarında.

Azdım ayrılığın qəfil köçündə,
Ürəyim dolandı səfil köçündə,
Arzumun qanayan o lil köçündə
Mən səni gizlətdim göz yaşlarında.

2005

* * *

Külək əsir,
ağaclardan dərib, tökür
yarpaqları.
Bax, beləcə
günlər ötür...
Yenə soyuqlar düşəcək,
Yenə yağışlar yağacaq,

Ayrılaraq dinməzəcə.
Gedəcəksən,

Külək göz yaşlarımı
səpəcək yağış kimi,
yağacaq yollarına,
yağacaq saçlarına,
yağacaq əllərinə,
yenə dönməyəcəksən.

Mən körpüdən baxa-baxa
uçulacaq ürəyimin körpüsü.
Elə hey gedəcəksən,
Arxaya da baxmadan.
qayıtmaq qorxusundan
titrəyəcək addımların.

Amma bilməyəcəksən
bir od var ürəyimdə,
Mən o odun ömürlük
Yanan pərvanəsiyəm...

2005

* * *

Bu qərib şəhərin qərib axşamı
Məni ağuşuna aldı necə də.
Bu qərib şəhərin qərib axşamı
Izlərim dolaşib qaldı küçədə.

Bu qərib şəhərdə çoxmu qalacam?
Çoxmu oxuyacam yad ürəkləri?
Deyirlər, – çoxdandı bu şəhərdəsən,
Tənha yaşayırsan illərdən bəri.

Mən belə taleyi istəməmişdim,
Özün ki bilirdin qəlbimə yaddı...
Bu qərib şəhərin «yad» məhəbbəti
Ömrümü bir odun içinə atdı.

Bu qərib şəhərin qərib axşamı
Yenə xatırladım yaxını, yadı.
Deyirlər, – çoxdandı bu şəhərdəsən,
Onunçün bu şəhər mənə doğmadı.

2004

* * *

Verdim gəncliyimi amana, aha,
Verdim saçlarımı dumana, çənə.
Bu mənəm, qayıdıb gəlmişəm daha,
Bax, tanış gəlirmi bu gələn sənə?

Neynirdin, nə lazım bu tənhalığı,
«Səadət» içində bəxtsizlik təzad.
Dəbdəbə içində kölə insanın
Nə könlü azaddı, nə eşqi azad.

Əsdi yolumuza əsrin yelləri,
Aldanan mən oldum öz ürəyimə.
Qara hasarına düşüb taleyin,
İndi də deyirəm, – döz, – ürəyimə.

Ruhumun öz yolu, öz bəndi vardı,
Sənin də sevginin öz rəngi vardı...
Bir an da qocadım bu gəliş ilə,
Bax, tanış gəlirmi bu gələn sənə?

2004

BAXIŞ İSTƏYİRSƏN

O anı təzədən yaşamaq çətin,
Saralan eşqimiz qəmli xatirə.
İndi ot bitirən yollar da, yəqin,
İnanma yolçu tək bizi götürə.

Axı sevgimizin günahı nəydi?
Ayrıldıq körpə-tər ilk baharında.
Səni ayrı düşən yollar apardı,
Həsrət qatarında, qəm qatarında.

Niyə danlamadın dodaqlarını,
Günahsız bir eşqə qəsd edən anda.
Gərək dara çəkim baxışlarımı,
Getdiyini yollar da itdi dumanda.

Görüşdük bu gün də dayanacaqda,
Utandı baxışlar, qızardı üzlər.
Sən indi anasan ayrı ocaqda,
Başqadı cığırlar, ayrıdı izlər.

Daha niyə məndən söz istəyirsən,
Bir şirin kəlməyə yad olubsa dil?
Baxış istəyirsən, göz istəyirsən,
Baxışın gözümə bələdçi deyil.

1997

SAHILDƏ TƏNHAYAM SƏNSİZ

Qalmışam hicranla öz aramda mən,
Bu axşam sahilə tənhayam sənsiz.
Səni gözləyirəm, səni, sevgilim,
Gəlməsən, ahımdan quruyar dəniz.

Bu qumlu sahilə yağan yağışlar,
Mənə sevgi dolu ümid bağışlar,
Bu qumlu sahilə yağan baxışlar
Sənin həsrətidir, mənim həsrətim.

Bu axşam dənizdən düşüb aralı –
Günəş qürub edib,
sular saralıb,
Daha gözləməkdən səbrim daralıb,
Bu axşam sahilə tənhayam sənsiz.

Məni külək döyür atılmış kimi,
Hər saat ömürdən keçir qış kimi,
Mənim lal harayım yeyir içimi,
Bu axşam sahilə tənhayam sənsiz.

Haçandır ürəyim sözümə baxmır,
Gözlərin quruyub, gözümə axmır,
Tənhalıq qəlbimi əldən buraxmır,
Bu axşam sahilə tənhayam sənsiz.

2005

**QAYITMADI SEVGIMIZIN
BAHARI**

Bir taleyin oyununda uduzдум,
Bir ocaqda yana-yana bumbuzдум,
Bir hicranın dalğasında çox üzdüm,
Qayıtmadı sevgimizin baharı.

O gözlərin məlhəm idi baxışı,
O gözlərdi gizli eşqin ağışu,
Həsrətimi söndürərdi yağışı,
Qayıtmadı sevgimizin baharı.

Ümidlərin səmasından daş yağır,
Arzuların buludundan yaş axır,
Ürəyimə xəzan əsib, qış axır,
Qayıtmadı sevgimizin baharı.

Harda qaldı qur çayların axarı?
Harda azdı durnaların qatarı?
Duman aldı, külək kəsdi yolları,
Qayıtmadı sevgimizin baharı.

SƏNI ÇOX GÖZLƏMİŞƏM

Səni çox gözləmişəm,
Səsinin kədərini
sığallayam sükutla.
Gözlərinin rəngini
dolduram baxışıma.

Səni çox gözləmişəm,
Yenə də ürəyinə
axam göz yaşı kimi.
Susasan, dinməyəsən,
Durasan qabağımda
ötən məhəbbətimin
könül yaddaşı kimi.

Səni çox gözləmişəm
bir bahar yağışında,
boylanıb yol boyunca,
Baxam, baxam doyunca.
Bilsəm yenə ayrılıq,
bilsəm yenə həsrət var
bu yolun axırında,
bu yolun axarında.

Səni çox gözləmişəm
atıb getdiyən andan.
Səni soraqlamışam
ötən çəndən-dumandan.

Səni soraqlamışam
vaxtsız düşən xəzəldən,
Durub yol ayrıcında
Səni gözləyirəm mən.

Səni çox gözləmişəm
durna qayıdışında,
qaranquş gəlişində.
Səni çox gözləmişəm
narahat gözlərimin
yollarla öpüşündə.

Səni çox gözləmişəm
Səni gözləyirəm mən.
Bu yolun ayrıcında
Saçlarıma düşüb dən.

ILLƏRƏ DÖNMÜSƏN

Bir payız axşamı yuxum oldu çin,
Atdı kəməndinə məni təkliyən,
Bir tənha çiəyin, bir solan gülün
Bir ləçəyi mənəm, bir ləcəyi sən.

Bilirəm, yoluma boylanadaqsan,
Bilirəm, həsrətdən yanan ocaqsan,
Bilirəm, yolumu gözləyəcəksən
Qəlbinin közərən ümidlərindən.

O axan göz yaşın mənəm bəlkə də,
Bir əlcə dumanam, çənəm bəlkə də,
Ömrünə təzədən dönəm bəlkə də,
Nə qədər geciksəm, yubansam da mən.

İllərə dönmüsən bir yuxu kimi,
Bəzən közəirsən bir duyğu kimi,
Eşqin xəyal olan var-yoxu kimi
Şirin xatirə tək ürəyimdəsən.

2005

* * *

İllərin sözüdü, varlığın səsi,
Alagöz çinarlar verib baş-başa.
Boy atıb ömürünün ucalığına,
Çinar möcüzəsi köçüb yadaşa.

Sən də uca boylu tənha bir çinar,
Boylanıb baxırsan uzaq yollara.
Baxışlar bir eşqin pəncərəsindən
Açıb sədaqətlə qucaq yollara.

Ucalıq ömrünü yaşa, əyilmə.
O sənin qadınlıq ismətindi, bil.
Məhəbbət ürəkdə çiçəkləyibsə,
Tənhalıq həsrətdir, yalqızlıq deyil.

* * *

Sən eşqimə düşən duyğu yağışı,
Yağıb taleyimə səni də dövrən.
Çəkib saçlarımın gecə rənginə
İllər boz-bulanıq rəngini bir an,

Nə hamar, nə düzdü hicran yolları,
Düşdü eşqimizin sətirlərinə.
Başlandı sevginin həsrət payızı,
Sarı yarpaq qondu ləpirlərinə.

Mənimdi o yağış gölməçələri,
Çünki dodağında şor sular yatır.
Açmaram, açmaram göyə əlləri,
Əllərim göylərdə günaha batır.

Sən eşqimə düşən duyğu yağışı,
Yağıb yaddaşıma bir payız günü;
Yağıb saçlarımın gecə rənginə
İllər boz-bulanıq yağışlarını.

BU GECƏ

İkimiz də bir ocağıq yol üstə,
Çırpısı sən, közü mənəm bu gecə.
Ürək yanır həsrət adlı dumanda,
Göz yaşı sən, gözü mənəm bu gecə.

Bu eşqdə taleyimiz birdi, bir,
Ocaq çatdıq, tüstü olduq, sirdi, sirr,
Vüsal anı bir müqəddəs pirdi, pir,
Əl çatmayan izi mənəm bu gecə.

Ayrılığın yarasıdı bu ağrı,
Ömrümüzün qarasıdı bu ağrı,
Demə məni yorasıdı bu ağrı,
Bu ağrının özü mənəm bu gecə.

Bəxtim yanıb gözlərinin içində,
Ömür keçir zaman adlı biçində,
Yol gedirəm ayrılığın köçündə,
Göz yaşı sən, gözü mənəm bu gecə.

2004

* * *

Necə də ağırdı sənın yoxluğın,
Mən yanan olmuşam dərd ocağında.
Bir boynu bükülü bənövşə kimi
Sıxılıb soluram qəm qucağında.

Dərd də ki, ömrə gəlir yel kimi,
Mənim də ömrümə çoxdan qar düşüb.
Arzumun köhləni dağ aş a bilmir,
Onun da payına yollar dar düşüb.

Sən məsum gözlərlə baxırsan elə,
O dilli-dilavər, o lal baxışlar...
Sən indi bənzərsən solğun bir gülə,
Sənsiz ürəyimdə doğarmı bahar?

**BU AXŞAM BİR QUMLU
SƏHRADI ÖMRÜN**

Bu axşam baxışın payız buludu,
Yağışa bənzəyir isti göz yaşın.
Bu axşam vusalı bəlkə unudub
Oyanıb keçmişin, donan yaddaşın.

Bu axşam tutqundu o mavi gözlər,
O əhdi-peymanın şahidi göylər.
Gül açıb gülsə də qönçə arzular,
O mavi gözlərin giləsi göynər.

Pərvanə tək yanan sevənlər bilir
Şirindir vüsəlin ləzzəti, tamı.
Ölən sevgimizə xatirə kimi
Əllərin yandırır bu axşam şamı.

Astaca səslənir bəylik havası,
Mənim ürəyimi yandırır hicran.
Əynində süd rəngi gəlinlik donu
Pərişan çöhrənə yaraşmır bu an.

Bu axşam könlünün vüsəl axşamı,
Bu axşam sevgimiz qəmli xatirə.
Bu axşam bir qumlu səhradı ömrün,
Çətin innən belə çiçək bitirə.

1980

BU TOY GECƏSİNDƏ GÜNAHDI

Tutqundu baxışın bu toy gecəsi,
Həsədlə baxırsan bəylə gəlinə.
Elə pərişansan, ürəyin deyən
Bir sağlıq kəlməsi gəlmir dilinə.

Ötən günlərindən solğun xatirə...
Bir də şirin arzu,
zurna sədası...
Bilirsən, səninçün çalınmayacaq.
Göylərdən də düşmür xoş gün, səadət,
Qız-gəlin qursa da bir də «bəxt taşı»,
Üzüyün içinə salınmayacaq.

Bu toy gecəsində gülür ürəklər,
Sənin sə könülündə bir Leyli ahı.
İndi yada düşüb yandırır səni
Ötən şıltaqlığın sevgi günahı.

Mənisə yandırır
ağlar gözündə
Peşman könülün həsrət yaşları.
Bu toy gecəsində günahdı, vallah,
Bu toy gecəsində ağlama barı.

2001

BU YOLUN

Bir ümidə yol olmadı ürəyim,
Bir sonaya göl olmadı, neyləyim?
Səma kimi dolan arzu-diləyim
Yağış oldu, sel olmadı, neyləyim?

Eh, ürəyim kövrəlibdi sinəmdə,
Bir nadanın tənəsindən sözündən.
Korun-korun yanıb, birdən sönəm də,
Nə qalacaq ocağımın közündən?

Üzüm yaşdı, nə yağışdı bu yağış?
Gözüm axdı, nə axışdı bu axış?
Qabağında niyə dura bilmirəm?
Aman Allah, nə baxışdı bu baxış,
Baxışıma yiyə dura bilşmirəm?!

Daha məni cıgırlar da götürməz,
Daha məni neyləyirsən bu yaşda?
Boz səhrayam, daşam, çiçək bitirməz,
Su axtarma ovxam olan bu daşda.

Bilək gərək sən də, mən də, əzizim,
Dumanında ömür itib bu yolun.
Sabahını gözləsən də, əzizim,
Daha ayrı yolu bitib bu yolun.

DAHA SORUŞMA

Daha məni bu dağlardan soruşma,
Mamır altda itib-batıb izlərim.
Ayna sulu bulaqlardan soruşma,
Bir bulaqdı axıb gedən gözlərim.

Zümzümədir ötüb-keçən günlərim,
Ovsarımı zaman sıxıb əlində.
Təkcə mənim sözüm qalıb bir dərim
Ağ çayların gümüş telli dilində.

Sanırdım ki, səndən mənə yaz qalıb,
Demə gələn payız köçü – xəzəlmiş.
Qış ömrünə bəlkə elə az qalıb,
Aramızda vaxt ölçüsü nazılmış?

Daha məni dağlar qoymaz yaxına,
Bulaqlar da pıçıldamaz sözümü.
Qoşulmadım karvan-karvan axına,
Gələn həsrət heydən saldı dizimi.

NƏ OLDU?

Xəzəl köynəyini tökdü qovaqlar,
Payız da tələsir, ta qışa nə var?
Dedin – dönəcəyəm gələndə bahar,
Bəs niyə dönmədin, nə oldu, gülüm?

Niyə dayanmadı axan bulaqlar?
Niyə səs salmadı çılpaq budaqlar?
Günahsız baxışlar, suçsuz dodaqlar...
Bəs niyə dönmədin, nə oldu, gülüm?

Ürək hicrandadı, göz çəkir həsrət,
Sənə əhd etdiyim söz çəkir həsrət,
Bəs vəfa, etibar, sevgi, məhəbbət!
Bəs niyə dönmədin, nə oldu, gülüm?

Səni gözləyirəm çaylar daşanda,
Küləklər saçımda pıçıladaşanda,
Səni gözləyirəm yollqovuşanda,
Bəs niyə dönmədin, nə oldu, gülüm?

* * *

Gözlərinin rənginə
çəkilib dünya sənin.
O mələk gözlərinə
əkilib dünya sənin.

Gözlərin səma kimi,
Baxışın rəngi mavi.
Həsətin
suya təşnə
Sonsuzluqdu – səhravi.

Gəl, bir də yol eləyək
Bu səhradan o yana.
Hər şeyin ömrü gödək,
Bəlkə bəxtim oyana.

Sabaha, gələcəyə
Sən bir nəğmə soraqla.
Oxu qərib avazla,
Əriyim o dodaqda.

Qərib mahnılarında
Söz-söz ərisin sinəm.
Görüm sən bir ocaqsan,
Amma əriyən mənəm.

BU AXŞAM

Qəm ürəkdə öz atını çapır da,
Gözlər ağlar kirpik adlı çəprdə,
Hicran – adlı vaxtsız gələn çaparda,
Yuva qurur gözlərimdə bu axşam.

Könül quşum bir də qonmaz baduğa,
Gözlədiyim dönüb gəlməz bulağa,
Durna köçüm yol başlayıb uzağa,
Xəzəl ağlar Sarı simdə bu axşam.

Ömrümüzün küləkləndi saçları,
Eşqimizin yollarına dön barı,
Dönüb gəlsən, sanacağam baharı
Gətirmisən gözlərində bu axşam.

1980

ƏVVƏLİ HƏQİQƏT...

Çoxdan unudulub o cığır, o iz,
Daha o yerlərə düşməz güzarım.
Sənsiz keçən illər məndən xəbərsiz
Yağıb saçlarıma yağışı, qarı.

Çoxdan sərhədd düşüb məndən o üzə,
Həsərət pıçılıtsı deyib – «döz, kiri».
Sonra qəh-qəh çəkib bir «hünərsizə»
Qarğa təbəssümü, dovşan ləpiri.

Cığırlar izimə çəkib göy sətın,
Yollar ayaqlayan yollarım hanı?
Ucalıq eşqiydi bu məmləkətin, –
Görüşlər şahidi çinarım hanı?

Hanı, göstərəydi günləri yoran,
Sonra da «yorulub sıradan qalan»,
Əvvəli həqiqət sonrası «yalan»
Ötən sevgimizi yol ayrıcında.

ÜZ-ÜZƏ GƏLMİŞİK

Üz-üzə gəlmişik bu axşam yenə,
O vaxtdan keçsə də düz on doqquz il...
Mənim arzularım sənsiz dağınıq,
Mənim ümidlərim sərgərdan, səfil.

Səsin həminkidir – ovucunda qəm,
Bu ağaran saçlar o qızın deyil.
Odlu baxışları dana bilmirəm,
Bu solğun yanaqlar o qızın deyil.

Mənim gözlərimdən axan yalvarış
Qəlbinin telinə dəydimi, bilməm?
Bu gün həsrətimə yağan bir yağış
Söndürüb yangımı, gətiribdi dəm.

Amma nə gizlədim, bu şən saatın
Əsirəm üstündə bir yarpaq kimi.
Bu qəfil görüşdən gələn baratın
İstisi isidib yenə qəlbimi.

2004

BƏLKƏ BİR DURNASAN...

Qayıdıb gələndə durna qatarı,
Bu bahar yenə də kövrəlir ürək.
Axı son baharda ayrılıq qəfil,
Birdən yoxa çıxdın itgin durna tək.

İtib baxışında hicran yolları,
Kədərli gözlərim göylərdən dərin.
Qəlbimdə köklənən həsrət telləri,
Çəkir ağrısını ötən illərin.

Hər bahar gələndə kövrəlirəm mən,
O gün mənim üçün sanki qış düşür.
Hər bahar saçımda bircə telə dən,
Alnıma bir cığır, – bir qırış düşür.

Başımın üstündə durna qatarı,
Yenə sənsizliyi duyuram bu an.
Gözlərim dikilib göylərə sarı,
Bəlkə bir durnasan, sən qayıdırsan.

O QƏRIB AXŞAMLAR

Bir payız günü
başımın üstündə
qanad çalır
qərib durnalar.
Səmanı quca-quca
saralan qanadlarından
lələk salır
qərib durnalar.

Bu an
külək qəmli-qəmli
yalqız oxuyur,
Qərib səslə düşür
qərib axşamlar.
Mənim yaddaşımda
bir qız oxuyur,
qəlbimin başında
közərir şamlar.

Durnalar uçur,
Küləklər əsir,
Qəlbim tələsir.
O qərib axşamlar,
qəmli axşamlar
bir də sevgimizə qayıdacağam...

MƏNI

Xəyanət gülləsi dəydi hədəfə,
Qovruldu hər dəfə, yandı hər dəfə,
Ürək bir tərəfə, can bir tərəfə,
Tale ayrı saldı gülümdən məni.

Bu da bir göndəriş, bu da bir yazı,
Ötür ürəyimdə sanki qəm sazı,
Bir namərd kələyi qoydu tamarzı,
Ayırdı obamdan, elimdən məni.

Ömür bir nəğmədi, həm kədər, həm dəm,
Onunçun dünyaya mən də gəlmişəm,
Həyat bir sınaqdı, indi bilmişəm,
Bir gün də saxlayar yolumdan məni.

Əhməd, nadan sözü dəyməz hədəfə,
Paxır yaxın düşməz inci – sədəfə,
Sözümün kəsəri min yol, min dəfə,
Çətində qurtarıb zalımdan məni.

GECƏ

Sənsiz aylı gecə dönüb zülmətə,
Həsrətim gecəyə boyunbağıdı.
Gecə quşlarının həzin nəğməsi
Uğursuz sevgiyə sanki ağıdı.

Dayanıb, küçədən yollara sarı
Yenə də baxıram mən oğrun-oğrun.
Dolur gözlərimə gecə zülməti,
Gəlmirsən, uduzur yalana doğru.

Saat əqrəbi tək fırlanır zaman,
Aldadır könlümü bəzən də xəyal.
İndi də kimsəsiz görüş yerinə
Mən keşik çəkirəm, dayanmışam lal.

Çəkilir gözümdə yuxular dara –
Baxdıqca sayrısan şən ulduzlara.
Həsəd aparmıram nə yatanlara,
Nə də qəlbi yatan yuxusuzlara.

1990

KÜLƏK ƏSİR

Külək əsir,
bulud çatmır buluda,
daha yağmaz gözlədiyim yağışlar.
Bu hicranı çətin ürək unuda,
Daha yağmaz gözlədiyim baxışlar.

Ayrılır mı hamı belə sakitcə?
Gözlərimə qəfil düşən qəm ağır.
Ömrümüzün səmasından bu gecə
Durna ötür, – həsrət düşür, qəm yağır.

Mən körpüdə dayanmışam pərişan,
Sən «qəddarsan», aman Allah, necə də.
Təkcə mənim xəzəl qalır əlimdə,
Sevgimizə payız düşən gecədə.

Bəlkə sən də...
Deyəmmirəm hər sözü,
İçimdə var bir hıçqırtı, bir haray.
Sahilində dəfn elədik ümidi,
Sevgimizə ağı deyir bu ağ çay.

1980

KEÇİLMƏZ DIVAR

Bir payız axşamı dönmüşəm yenə,
Keçmişən qorxunun polad səddini.
Dayan, bir dərdləşək, bəs niyə o an.
Keçmədin həsrətin daş sərhəddini?

O hicran axşamı axdı göz yaşım,
Əli boşa çıxan mən deyilmidim?
O axşam Ay bacım, ulduz qardaşım
Dil tökdü, bir azca ovundu qəlbim.

Qayıdıb gəlmisən günahkar kimi,
Durmusan qarşımda baxışları lal.
Sınıb daşa dönən arzular kimi
Get, ilk sevgimizin sərhəddində qal.

İndi o, mənimçün keçilməz divar,
Necə inandırım sən daha yoxsan.
Varlıqdan gedirsə yoxluğa yollar,
Sən də mənim üçün olmuş yuxusan.

GÖRDÜYÜN DÜNYANIN VƏFASI VARDI

Bu necə baxışdı, necə, bilmirəm,
Düşdüyü yerdəcə çiçəkliyə qəm,
Bu sirlə nəqtəyə mən də düşmüşəm,
Düşmüşəm taleyin qəm naxışına.
Baxışın altında bulud karvanı,
Dünyanı tutmusan göz yağışına.

Kimə oxşadırsan...?
Bu mən, bu da sən.
Səni axtarmışam diyarbədiyar,
Doğmaca kəndimdən yad şəhərəcən.

Məhəl qoymamışam hər söz atana,
Arxamca hər səhər boylananların
Gedən yollarımda gözü qalıbdı.
Saçımın ağaran tozlu yolunda
Hicranın silinməz izi qalıbdı.

Kimə oxşadırsan?
Di qiyə susdun...?
Günahı söz ilə yumaq çətindi.
Sevgili könüllər nə qədər kövrək.
Sevənlər o qədər möhkəm, mətindi.

Bu necə baxışdı, o necə baxış...?
Sevdiyən oğlanın qara saçları
Gördüyün dünyanın vəfası vardı.
İndi o oğlanın taleyi küskün,
O köhnə dünyanın yolları qardı.

QAYITMA

Günlərimiz ömürdən
ayrılıq nəğməsidir,
Qalan həyatını da
sarıma göz yaşına.
O arzular, ümidlər
oxundu sətir-sətir,
Yazıldı ayrılığın
daşlaşan yaddaşına.

Qaranquşlar dönəndə
sən uçdun baharımdan,
Ayrılıb uzaqlaşdın
könlümün qatarından.
Ayrıldı yollarımız
hicran sahillərində,
Qağayı nəğmələrim
haraylar qəm dilində.
Səni sevən deyiləm,
Sevgimizə qayıtma...

Mən daha gözləmirəm
məhəbbətin yazını.
Payız gəldi xəbərsiz,
yazdı xəzəl yazını.
Səni sevən beyiləm,
Sevgimizə qayıtma...

**SƏN MƏNİM EŞQIMIN ÇINAR
QAMƏTI**

Səndən o tərəfə yollar görünməz,
Səndən bu tərəfə illər körpədi.
Yollar eşqimizin arzu köhləni,
İllər eşqimizə düşən körpüdü.

Səndən bu tərəfə sınar baxışlar,
Yarpaq-yarpaq düşər qədəmlərinə.
Mənim taleyimə yağan yağışlar
Düşüb gözlərinin nəm dəftərinə.

Sənin gülüşlərin bir yaz nəğməsi
Yığar qucağına səhər mehini.
Sənin yanaqların gül gönçəsitək
Çəkər sinəsinə səhər şhini.

Gətir görüşlərə yaz səhərini,
Ayları-illəri gülüşlə dara.
Sən mənim eşqimin çinar qaməti,
Hələ baş vurursan ucalıqlara.

TƏNHALAŞAN KÖLGƏ

Hələ gözləyirəm, gözüm qarası,
Hələ yaşasaq da bir az ümidlə;
Hicran da qaş ilə gözün arası
Gəlir asta-asta görüşümüzə.

Dağıdıb saçını şəhli əlləri –
Hər sevgi ömrünə yaz ilıq gəlir.
Fəsillər dəyişdi bu son baharda
Bundan o tərəfə ayrılıq gəlir.

Bundan o tərəfə bir özgə dünya,
Gələr yuxulara gümüşü çaylar.
Tamı olmayacaq sənsiz heç nəyin,
Könül dilə gəlib qəmi haraylar.

Tənha yuxuların yağışında mən,
İslanmış istəyim yuxuda oyaq.
Sən də yağış döyən duyğu kimisən,
Sənin tənhalaşan kölgən çox uzaq.

1990

* * *

sənsiz keçən ömrü yarı elədim,
selləri gözümdən cari elədim,
dərdi ürəyimin barı elədim,
sordu-arı güldən qansoran kimi.

ayrılıq yollara düşən ah-aman,
yolumu ayrıcdə haqladı zaman,
körpə arzuları elədi talan,
həsrət qəfil düşən bir boran kimi.

ötsə də taleyin haça yolları,
təklilər açılar hicran qolları,
əriyər kamında ömrün illəri,
sanki hər şey ötüb-keçər an kimi.

görüdm ki, qapımda atdan düşüb qəm,
bir qucaq istədim sığınıb gedəm,
yolumun üstündə dayandı qələm,
qəlbinin şəhəri bir viran kimi.

2005

NIYƏ QAYITMADIN?

Sən eşq gəmim idin,
ürəyim liman,
Bəs niyə dönmədin öz limanına?
Günahkar kim oldu bu ayrılığa,
Kim qıydı sevginin şirin anına?

Bilirəm sular sərt, fırtına güclü,
Dənizdə tufan var, sahilə külək.
Qurudub coşsa da o mavi sular,
Yan alıb sahilə gələydin gərək.

Bəlkə də mən səni qadın adına,
Məsum baxışına bağışlayaydım.
Səhvini anlayıb döndüyün üçün
Sıxıb əllərini alqışlayaydım.

Niyə qayıtmadın?
dənizdə sular,
Sahildə küləklər görüş gözləyir.
Üz-üzə, göz-gözə duran çinarlar
Bir payız axşamı gülüş gözləyir...

2000

* * *

Baxışım yanaqlarında,
Öpüşüm dodaqlarında,
Ayrılığım göz yaşlarında
qaldı.

Ayrılığım sənirlədir,
Həsrətim yol ayrıcında.
Bir ömrün tənhalığından
boylanıram yollara.

2005

POEMALAR

HƏLƏ YOL GÖZLƏYƏN VAR

*İkinci dünya müharibəsindən
qayıtmayan əmim Yədulla
Əliyevin xatirəsinə ithaf*

Bir qərinə ötüb müharibədən...
Dağların qoynunda həsrətli bir kənd,
Kəndin qırağında tənha bir çinar.
Baxışlar dikilib çox uzaqlara,
Hələ də, hələ də yol gözləyən var.

* * *

Bir şüşə parçası olsaydı Vətən,
Düşüb yad əllərdə qırılacaqdı.
Topların, tankların lülələrindən
Üstünə od yağdı, alovlar yağdı.

O qanlı illərdə doğulmasaq da,
Sonra eşitmişik dava adını.
Onda qəfil gələn qorxu iblisi
Yollarda – izlərdə çapıb atını.

İndi yollar həsrət, mənzil çox uzaq,
Köhnə cığırlar da qarışıb, itib.
O illər tufanlı, o illər sazaq...
Yerində bir həzin xatirə bitib.

Duyuruq hicranın dərd qatlarını,
Yaddaşlar keçmişdən qalan gündəlik.
Baba var, itirib «qanadlarını»,
Oğulsuz ömrünə dayaqdı çəlik.

Ana var, saçları bəyaz qar kimi,
Arzusu qəlbində qırılan neydir.
Ümidlər saralıb son bahar kimi,
Hər sözü-sədası sanki gileydir.

Bu kənddən cəbhəyə uzanıb yollar,
Gedəni çox olub, qayıdanı az.
Baxışlar altında utanıb yollar,
Yolları suçlayıb qınamaq olmaz.

O vaxtdan iyirmi ər qayıtmayıb,
Dönməyib yolların haray səsinə.
Dərdli anaların oğul həsrəti
Yazılıb yolların ağ sinəsinə.

Bəli, yollar gedib, həsrət yolları,
Baş qoyub cəbhəyə qeyrət yolları.
Yollar addımlayıb kənddən davaya,
Yollar çevrilibdir səsə-sədaya.

Danışır zaman...
Heyrət dara çəkir qəlbimi bu an.
Döyür qapısını ürəyimin qəm,
Donuq baxışlarla dünyaya matam.
Məni xəyallardan ayırır bu dəm,
Həzin xatirələr danışır atam:

- Oğullar davaya gedənə qədər
Evlərdən gəlirdi kişi qoxusu.
Kişilər gedəndən bütün gecələr
Dərdli anaların artdı qorxusu.

Bir yay günü idi,
Vaxt doğdu şəri,
Göründü davanın qorxunc əlləri.
Minib kəhərini hər gün çapardı,
Kişi əlimizi dartıb apardı.

Çörək də evlərdən götürdü ayaq,
Qıtlıq da bir yandan suladı meydan.
Çörək təknəmizə sonuncu dayaq
Unluğu boşaltdı o dava şeytan.

Öndə ölüm doğdu, arxada hicran,
Çəkdi imtahana aclıqla bizi.
Cəbhədən-cəbhəyə yağsa da tufan,
Söndürə bilmədi yurd sevgimizi.

Baxışlar dikilib çox uzaqlara,
Hələ də, hələ də yol gözləyən var...

* * *

Göz yaşını selləndi Pəri ananın,
Cəbhəyə yolladı bircəciyini.
Dörd ilə bir ömür qocaldı sanki,
Sönmədi ürəkdə düşməyə kini.

Bir gəlin utandı, titrədi dodaq,
Həyədan lalə tək qızardı yanaq...
Küləklər üzünə tökmüş telini.
Qolları üstündə bir körpə uşaq
Yuxarı qaldırıb totuq əlini,
Sanki söyləyirdi: - Tez qayıt, ata!

Azaldı, tükəndi oğullar belə,
Yurd-yuva qorxuda qaldı beləcə.
Təzə gəlinlərin yuxularına
Döyüş səngərləri gəldi hər gecə.

Analar hər səsə diksinərdilər,
Həs-rət cığırına dönmüşdü zaman.
Arxada
Kim danar?! Onlar ərdilər,
Çətində hər şeyə dözərmiş insan.

Hər gün qapıları döydü kağızlar,
Səs-soraq gəlirdi Kerçdən, Kırımdan.
O illər ələtəş boz səhra kimi
Alov köynəyini geymişdi cahan.

* * *

Uzanıb getdikcə o hicran yolu,
Həs-rət baş qoyurdu qoşa yollara.
Ömür karvanını döyürdü dolu,
Atam göz dikdikcə uzaq yollara.

Dastanı qəmlidir ötən dörd ilin,
Ümidlər, diləklər keçirdi oddan.
Evlərdən qaçsa da son urvalıq da,
Aclıq da «susmuşdu, çıxmışdı yaddan».

Qəm bitdi çoxunun baxışlarında,
Yollar da itirdi etibarını.
O müdhiş illərin nəhəng tufanı
Tökdü anaların oğul barını.

* * *

O ilin nağıllarının
Boyu dördcə qarış idi,
O ilin nənələrinin
Alını qırıq-qırıq idi.
O ilin nağıllarını
Dinləyirik, sonu yox,
Uzanır ömrümüzlə.
Uzanır fəsil-fəsil,
Boy atır nəsil-nəsil,
Gecə ilə, gündüzlə.

İpək gəlin gözlədi
Davanın dörd ilini,
Həsrəti uzandı
Qapıdan davayacan.
İpək gəlin gözlədi,
Gözləmədi dərd ilini,
Ağrısı uzandı
Torpaqdan havayacan.

Qapıdakı xallı köpək
Qocaldı dörd il içində,
İpək gəlinin həsrəti
Dörd ilə də ərimədi.
Həyətdəki qarağacı
Qurd yedi öz içindən,
İpək gəlinin ağrısı
Bir gilə də ərimədi.

Bulud kimi dolan gözlər
Yaşına yiyə durmadı.
Gedəni geri dönmədi,
«Başına yiyə durmadı».

Qapısına qara kağız
«Qonaq» gəldi bahar çağı.
Bir zamandı, qızarırdı
Təbiətin gül yanağı.

Heç nəyə çatmadı əli –
Uzandı, havada qaldı.
Ümid qəlbi tərək elədi,
Bir hıçqırtı, səda qaldı.

* * *

Masamın üstündə bir parça kağız,
Həzin xatirələr danışır necə.
Ağır müharibə lövhələrindən
Dastan dinləyirəm sanki hər gecə.

Məğrurdu vətəndaş döyüşçü kimi,
Üzü çapıq-çapıq,
Dil açan kağız.
Bir Vətən oğlunun hekayətini
Danışır Berlinə «yol açan» kağız.

Alıb sinəsindən süngü yarası,
Horub yarısına qan ləpirləri.
Saralan üzündə barıt qarası,
Qeyrətdən yoğrulub al sətirləri.

Qırx dördün laləli bahar çağıydı,
Səngiyib-sönmürdü alovlu səsi.
O məktub ən nübar arzular idi,
Köksünü dəlmişdi düşmən gülləsi.
Kəndə çox qorxulu bir səda düşdü,

Dedilər: - Bu soraq Yədulladandı...
O gün qonşuluqda kimsə üşüdü,
Pozuldu müqəddəs məhəbbət andı.

Davadan hər qara xəbər gələndə,
Neçə gülüstanın çiçəyi soldu.
Kişilər cəbhədən dönmədi kəndə,
Şəvə saçlıların birçəyi soldu.

Yağdı «qara kağız» o dağlı kəndə,
Yağmadı sevincin yaz yağışları.
Bitdi xatirələr dumanda-çəndə,
Soluxdu utancaq qız baxışları.

Kədər aşıb-daşdı, sevinc gömüldü,
Dönmədi igidlər, uzandı yollar...
Söndürdü ürəkdə vüsəl dəmini,
Hicran qucağına sığındı yollar.

Atamın alnının qırışlarında,
Bitib neçə-neçə xatirə-oda.
Saralıb apzular, solub ümidlər,
Kədər atlı olub, sevinc piyada.

Dava kəndimizi tutub atəşə,
Dava kəndimizi tutub yağışa,
Kədər kəndimizi alıb ağışa...

Davanın dördüncü ili
Əli gətirməyib kəndin.
Baxtı yanan qara gəlib,
İli gətirməyib kəndin.

Günlər ötür ömrümüzdən,
İyirmi ər qayıtmadı.
Kəndimizin oraq tutan,
Hər çətində yaraq tutan,
Biçin biçən, dərz bağlayan,
Kəndimizə «gün ağlayan»
İgid əllər qayıtmadı

Qayıtmadı daş daşıyan,
Çörək üçün külüng çalan
Halallığa körpü quran,
Bir zindana çəkiç vuran
Mərd kişilər...

* * *

Biz onda anadan doğulmamışıq,
Sonra eşitmişik dava adını.
Bəlkə bizi döğən gəlin analar
O zaman itirib ilk muradını.

O illər çoxunun baxışları qəm,
Düşdü ürəklərə kədərli bir iz.
Onda dərd içində üzdü gözəllər,
Bu gün hər birinə təsəlliyik biz.

Bir qərinə ötüb müharibədən...
Dağların qoynunda həsrətli bir kənd,
Kəndin qırağında tənha bir çinar...
Baxışlar dikilib çox uzaqlara,
Hələ də, hələ də yol gözləyən var.

1979

X O C A L I A Ğ I S I

1. Ana

Dayandı azca...
Qaralan ləpirlər,
Güllələnən ümidlər
Yıxılmışdı yollara.

Külək vıyılması,
Körpə mişılması
Kəsmişdi qabağını.

Tələsdikcə o,
Uzandı yol da –
Ömrünün açılmaz sualı kimi.
Körpə nəfəsi isitdi döşlərini –
Körpə dodaqların
sığılı kimi.

Diksinə-diksinə gedirdi ana,
Keçmişə gözündə sanki yuxuydu.
Ehtiyatla atır addımlarını,
Sarırdı uçulub,
yer üzü yoxdu.

O, qarlı çöllərdə sarsılıb qaldı,
Başının üstünü qorxular aldı.
Büründü
zülmətin
lal nəfəsinə.
Çilik-çilik olan ümidlərini
son arzu kimi
bükdü öz körpəsinə.

Göylərə sancıldı yenə fişənglər,
Güllə vıyılıtsı keçdi fit kimi.
O gecə yolların düşüb izinə
Zaman da sümsündü qanıq it kimi.

* * *

Qan içində qarlı çöllər,
Gəldi ömrün gecə vaxtı.
Nə sərt əsdi qara yellər
Ulu Tanrı hara baxdı?

Ruhuna əyandımı
Güllələnən göz yaşları?
Yenə sındı sükut, dindi yarpaqlar...
Ruhun uca göydən ümid soraqlar.
Qanlı ləpirlər
Yaralı ruhunun qan izləridir,
Düşüb yollara...

* * *

Hara axıb gedir insan dənizi?
Bu elin tüstülü bacası qaldı.
Günahsız körpələr süngü başında,
Torpağa gömülən qocası qaldı.

Bu gediş, bəlkə də, bir etizazdı,
Namərd dünyasına bir etirazdı,
Yaşayıb yanmağa bir ömür azdı,
Ölüm qoxuyurdu düşmən kələyi.

Eşqin qurban getdi ismätinə döz,
Qəlb çəkəni çəkməz, yaşarsa da göz,
Bağrının başına köz basıldı, köz,
Əsdi bşın üstə şimal küləyi.

2. Şəhidlik

Ana – dedin,
düşmən gəldi səsinə,
Əmi – dedin,
güllə dəldi köksünü.

Öz qanıyla yudun çirkli zamanı,
Arzular boğuldu yanan içində,
Sancıldı köksünə həsrət dumanı,
Gözlərin yol etdi al qan içində.

Ana – dedin, əcəl aldı üstünü,
SİNƏN ÜSTƏ QIŞDA AÇDI LALƏLƏR.
Mərmilərə tuş gəldikcə Xocalı,
Hər yamacda, daşda açdı lalələr.

* * *

Ömür keçdi səngərlərdə,
Torpağı bələndi dərdə,
Gözlərinə çəkib pərdə
Niyə haqqı görənlər yoxdu?

Güllənənən baş daşları
Silkələyir yaddaşları,
Bu torpağın yaraları
Tüstülər, barıt qoxulu.

* * *

Hər ocağın duzu-dadı –
Nə getmədi yad köçündə.
İllər ötdü, qayıtmadı,
İtib-batdı öz içində.

Bir ananın üç oğlu
Ər olmadı üç gəlinə.
Yağdı ayrılıq dumanı,
Çəkildi qara telinə.

«Neylim Aman, Sarı gəlin»,
Sızlar yurdun yaraları.
Sel apardı, od yandırdı
Körpə-körpə Saraları.

* * *

Zaman cəllada bənzər,
Bir əli, edam kötüyü,
bir əli dar ağacı.
Yol başında intizarlı
gözlərin yaşı acı.

O gecənin bağı dərin,
O gecəyə gedən dönməz.
Ürəklərdə ağır dərin,
Alovlanır, odu sönməz.

O gecədən qara xəbər...
Gözlər axdı dərdə sarı.
Baxışları ağışuna

Alıb, keçdi dörd hasarı.

Ölüm yağan səngərlərin
Axan qanı dayanmadı.
İlahi, bu nə yatmaqdi?
Yatan gözlər oyanmadı.

3. Xəyanət

Doxsan ikinci il.
Soyuq qış günü.
Gizlicə quruldu daşnak hiyləsi...

* * *

O gecə «yatmış» dünya,
Qulağı batmış dünya,
Başını qatmış dünya
Eşitmədi davadı.

Özünə gülən dünya,
Özündə gecələyib,
Özündə ölən dünya
Eşitmədi davadı.

Daşa dəydi haraylar,
Ərsiz qaldı Saralar,
Xumar yatan saraylar
Eşitmədi davadı.

Ehey!
dayan,

Baş daşları dil açır,
yeriyir insan kimi.
Həqiqət yalqızlaşıb,
əriyir insan kimi.

Məzarlar
torpaq yataqda
bir az yuxu istədi
Şəhidlər torpaq yataqda,
ruhlar ayaq üstədi.

* * *

O gecə ən çətin sınaq, imtahan...
Gecə ölümünü yazan kim idi?
Moskva casusu hiyləgər Ivan
Quyruğu görünən çömçə kimiydi.
 Baxdığın yolların boyu
 Yolçular axıb gedər.
 Ümitsiz baxışları
 Özünü üzüb gedər.
Üzü xınalandı qarlı çöllərin,
Yollar elə bil ki, dar ağcıydı.
İpindən asıldı şəhid ruhları,
Ölüm bir qorxulu, nəhən ac idi.
 Səbri dimdikləyir yenə əsəblər,
 Elə bil sünidir hələ arzular.
 Zaman əl saxlasın, qoy tarix desin
 Kimdir əliqanlı, kimdir günahkar?
O yurdun sabahı açıldı qanlı,
Köksündə çırpınan körpə ahları.
Kimsəsiz bir torpaq qalmışdı «miras»
Doyursun vicdansız bədtamahları.

Xocalıya gedən yollar qayıtmaz,
Görən orda yasəmənlər açıbmı?

Baxır vətən qızı...
Onun ürəyinə çəkilməmiş dağlar.
Dərdin qapısında kilidlənibdir
Gülüşi quruyan təşnə dodaqlar.

O baxır eşqinin üfüqlərindən,
Düşür yanağına qanlı göz yaşı.
O susur, bir anlıq xatirələrdə
Oyanır keçmiş, dinir yaddaşı.

Bu an başı üstədən ötür bir qatar,
Səmada görünür qərib durnalar.
Bir səs də qəlbində dinir gizlicə,
- Dünyada nə qədər qərib durna var...

Fevral 2000-ci il

MÜNDƏRICAT

Sözün poetik məqamı və ya Qədiməli Əhməd şeirləri barədə bir neçə söz	5
--	---

Məndən keçdi dünya

Gəlib məndən keçdi dünya	9
Ömrümə	10
Yuxu deyil gördüyün	11
Tənha kölgə	12
Yıxılıb torpağa, ölə bilərdim	13
Dağ ağacı	14
Gözünü aç	15
Səhərlər, açılın	16
Sarı sim	17
Vergi	18
Gələndə	19
Min il sonra... ..	20
Bir ocaq başında	22
Adətlər ucalıq gətirib elə	23
Nə bilim	24
Bir az «kor» olasan	25
Körpü	26
Sən kimsən	27
Xəbərsiz	28
Ömür qatarı	29

Dünyaya bir qəlbın gözüylə baxsan

Varlı şəhərlərin dilənçiləri	31
Sındır ürəyindən qorxu buzunu	32
Aman qələm	33
Qorxuram addılar içində öləm	34
Hər kəs bu dünyada bir cür doğulur	35
Ruhum	36

Dünyaya qəlbin gözüylə baxsan	37
Otuzuncu illərdə	38
İtlərin ölümü	40
Yetmiş beşdə	41
Kimsən?	42
İtlərin matəm gecəsi	44
Bu bazara gələn gəlir... ..	45
Hey	45
Niyə köçür bəs?	46
Gecədir	47
Sarı bülbül, uçma daha bu bağda	48
Daha keçmədiyin bir yol qalmadı	49
Şəkildə gülürsən	50
Süküt da nidadı	51
Meşənin ahı	52
Necə qıydı namərd əli?	53
Axarmış ürəyə	54
Axır ki	55
Gözümdə hicranın ayaq izləri	56
Görüş	57
Kimə oxşatdın?	58
Tütək	59
Oğul demə	60
Yazarlar yığıncağında	61
Sənin hər daşında bir qərinə var	62
Küçə itləri	64
Bütləşən vaxtın gələcək	65
Araz sahilində qırılıb yollar	66
Mən şeir yazanda	67
Üstünü ot basıb xudafərinin	68
Bu dünya əzəldən dəyirman daşı	69
Əritdiyim gecələr	70

Tuta əllərindən xatirələrin

Şərqdə baxtı gətirib	72
Cənuba tərəf	73
Şahmat	74
Vaxt	75
Öləndən bir gün əvvəl	76
Payız ömrümün	76
Göyə uzanan	77
Bir gəlinin	77
Ömrün payız çağında	78
Dəniz	79
mən bir qəlb aradım, qəlbim sızladı	79
Yol	80
Küçəmdə əsən küləyə	81
Hər quşa qonduğu budağı evdi	82
Dönəsən uşaqlıq yaşına yenə	83
Tuta əllərindən xatirələrin	83
Əsrin qadını	84
Gözlərim önündən keçdim	85
Iz	85
Qoca balıqçı	86
Ömür	87
İçimdəki yarpaq-yarpaq	88
Çiynim üstə gedən tabut ümididir	88
Səbrim mənim baş daşımıdı	89
Necəsən, şair?	90
Taleyimi	90
doğuluşdan əvvəl gəlir	91
Dünyada qəmin olmazdı	92
Şəhərin hay-külü səsindən	93
İllərin birində	94
Unudulmuş bir taledi söz	95
dayanacaqlar	96
Bu gecə	97
Ölməyə yer axtarıram	98

dayanacaqda	98
Səs azadlığı	99
Sərhədd düşüb səadətə aramda	99
Yaddan çıxdı	100
Çiçək səhər doğulur	100
Yol gedirəm	101
Ziyarətə gedən yol	102
Mənim tənha qalan ürəyim	103
Belə ömür nəyə gerek?	103

O qadının göz yaşları

Ölən bəxtim və o... ..	105
Qış gecəsi	106
O qadının göz yaşları	107
Mədinənin gözləri	108
Uğursuz bir eşqin	109
son görüş axşamından	109
Qarışır yuxu tək ötər günlərim	110
Sənli xatirələr döyür qapımı	111
Mənim gözlərimdə bir qız şəkli var	112
Hər gün sevdiyim	113
Uzaq sevgimizin yaxın həsrəti	114
Qaranlıq küçədən keçən gecədə	115
Bu gecə	115
O qadının gözlərində	116
yata da bilmirəm	117
Gözlərin	117
sənə yazdığım nəğmələr	118
Qorxu	118
Sırlı bir ömür var sənsizliyimdə	119
Gecənin sükutu hər şeydən dərin	120
Bu eşqin	121
Demirəm göyləri göylərdən endir	122
Bilirəm, sən daha gəlməyəcəksən	123

Yadımdamı?	124
Səni sevən tapılar	125
Bir az	126
Arzularım	127
ürəyim	127
baxışım döydü qapını	128
ayaqlarım	128
Beləcə yaşaram	129
baxışların sevgi məktubu	129
Ey yola zamanın hökmülə çıxan	130
Həsrətin hər gecə başımı qatar	131
Xəyallarımda itib tənhalığın	132
Yollar ayrılında	133
Nə deyir qəlbinin pıçıltıları?	135
Bu gün ayrılırq	136
Eşqin	137
Ömür sahilidi dəniz sahili	138
Qayıtmaz	139
Bu tənhalıq olmasaydı	140
Bu görüş bəlkə də olmayacaqdı	141
Göz yaşlarında	142
Külək əsir	143
Bu qərib şəhərin qərib axşamı	144
Verdim gəncliyimi amana, aha	145
Baxış istəyirsən	146
Sahildə tənhayam sənsiz	147
Qayıtmadı sevgimizin baharı	148
Səni çox gözləmişəm	149
İllərə dönmüsən	151
İllərin sözüdü, varlığın səsi	152
Sən eşqimə düşən duyğu yağışı	153
Bu gecə	154
Necə də ağırdı sənin yoxluğun	155
Bu axşam bir qumlu səhradı ömrün	156

Bu toy gecəsində günahdı	157
Bu yolun	158
Daha soruşma	159
Nə oldu?	160
Gözlərinin rənginə	161
Bu axşam	162
Əvvəli həqiqət... ..	163
Üz-üzə gəlmişik	164
Bəlkə bir durnasan... ..	165
Yollar ayrıcı	166
O qərib axşamlar	167
Məni	168
Gecə	169
Külək əsir	170
Keçilməz divar	171
Gördüyün dünyanın vəfası vardı	172
Qayıtma	173
Sən mənim eşqimin çinar qaməti	174
Tənhalaşan kölgə	175
sənsiz keçən ömrü yarı elədim	176
Niyə qayıtmadın?	177
Baxışım yanaqlarında	178

Poemalar

Hələ yol gözləyən var	180
Xocalı ağısı	188

QƏDIMƏLİ ƏHMƏD
«Tənha kölgə»
(şeyrlər və poemalar)

**Nəşriyyatın
direktoru:**

Rafiq Xan Sayad oğlu

Yağalmağa verilmişdir: 15.12.2007

Çapa imzalanmışdır:

Tiraj: 500. Şərti çap vərəqi

«MBM» mətbəəsində

çap olunmuşdur.